

KULTURA – OBECNA!
RAPORT Z KONSULTACJI



**WROCLAW
ROZMAWIA**

SPIS TREŚCI

1. O konsultacjach.....	3
2. Formy konsultacji.....	4
3. Ankieta.....	6
4. Debaty.....	14
5. Warsztaty.....	19
6. Uwagi i rekomendacje.....	35
7. Dodatek.....	38

1. O KONSULTACJACH

TERMIN

1 lutego – 31 marca 2017 r.

PRZEDMIOT

Diagnoza potencjału kulturowego Wrocławia oraz Strategia Rozwoju Kultury w perspektywie 2020+.

ZAKRES

Cele strategiczne miejskiej polityki kulturalnej oraz przegląd działań.

CEL

- Poznanie opinii twórców życia kulturalnego i zaangażowanych mieszkańców Wrocławia o dokumencie.
- Włączenie zainteresowanych mieszkańców Wrocławia w debatę nad sposobem realizacji polityki kulturalnej Wrocławia w perspektywie kilku najbliższych lat uwzględniającej doświadczenie Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016.
- Kontynuacja dyskusji o roli kultury w życiu miasta.

EFEKT

Raport zawierający rekomendacje twórców kultury oraz jej użytkowników dotyczące realizacji celów i działań zapisanych w dokumencie będącym przedmiotem konsultacji.

ADRESACI

Mieszkańcy Wrocławia, w szczególności twórcy życia kulturalnego, przedstawiciele instytucji kultury, artyści, menadżerowie kultury, aktywiści, animatorzy.

FORMY

- Ankieta
- Spotkanie otwierające
- Debaty
- Warsztaty

2. FORMY KONSULTACJI

SPOTKANIE OTWIERAJĄCE

Twórców życia kulturalnego oraz jego uczestników zaproszono 2 lutego na godz. 19.00 do Barbary /ul. Świdnicka 8b/ na spotkanie rozpoczynające rozmowę o kulturze we Wrocławiu. Spotkanie miało charakter informacyjny i otwierało cykl debat nad dokumentem. Podczas niego Jacek Sutryk, Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych wraz z Jarosławem Brodą, Dyrektorem Wydziału Kultury przedstawili skrót dokumentu – diagnozę potencjału kulturowego Wrocławia oraz strategię rozwoju kultury w perspektywie 2020+. Ponadto przedstawiony został plan cyklu debat o kulturze, które przeprowadzone zostały w marcu 2017. W spotkaniu wzięło udział ponad **100** osób.

ANKIETA

Celem ankiety było zebranie opinii od twórców kultury i mieszkańców dotyczących oceny i propozycji działań w zakresie najważniejszych spraw, jakie porusza dokument. Ankieta była anonimowa, a można ją było wypełnić na podstronie dedykowanej konsultacjom na portalu wroclaw.pl/rozmawia. W sumie zebrano **63** ankiety.

DEBATY

Celem zebrania opinii na temat strategii zorganizowano pięć debat. Podczas czterech pierwszych spotkań rozmawialiśmy na tematy będące czterema celami strategicznymi dokumentu. Podczas piątej debaty skupiliśmy się zaś na jednej z propozycji dokumentu – Wrocławskiej Radzie Kultury. Wraz z zaproszonymi gośćmi omówiliśmy, jak się ją kształtuje w innych miastach i zastanowiliśmy się, jaką formę powinna przyjąć ta we Wrocławiu.

Debaty odbywały się w marcu 2017 w miejskich instytucjach kultury rozsiadanych w różnych zakątkach miasta i trwały od godziny 17.00 do 19.00. W sumie wzięło w nich udział **100** osób.

Harmonogram i tematyka spotkań przedstawiała się następująco:

03.03.2017 | Centrum Biblioteczno-Kulturalne FAMA, ul. Krzywoustego 286

Temat główny: Równoważenie infrastruktury pola wrocławskiej kultury

09.03.2017 | Centrum Kultury AGORA, ul. Serbska 5a

Temat główny: Zapewnienie wzrostu uczestnictwa w sferze wrocławskiej kultury

17.03.2017 | OŚRODEK POSTAW TWÓRCZYCH, ul. Działkowa 15

Temat główny: Podtrzymanie prestiżu wrocławskiej kultury

24.03.2017 | Ośrodek Działań Twórczych ŚWIATOWID, ul. Sempołowskiej 54

Temat główny: Zapewnienie warunków rozwoju pola kultury

27.03.2017 | Centrum Historii ZAJEZDNIA, ul. Grabiszyńska 184

Temat: Rada Kultury – jak to się robi w innych miastach, jak to zrobić u nas

WARSZTATY

Pięć zagadnień – dotyczących uczestnictwa w kulturze, Rady Kultury, finansowania, przestrzeni dla kultury oraz e-platformy, które przewijały się intensywnie w zebranym materiale diagnozującym stan wrocławskiej kultury, jak również w toku debat, zdecydowano pogłębić w ramach specjalnie zorganizowanego dnia warsztatowego.

Warsztaty odbyły się w sobotę 25 marca 2017 roku w budynku Narodowego Forum Muzyki we Wrocławiu, w godzinach 10:00 – 16:00. Spotkanie poprowadził Krzysztof Ziental.

Celem warsztatów było wydobyć od uczestników wrocławskiego pola kultury opinii, potrzeb i pomysłów na rozwój tych zagadnień, jak również pobudzenie potencjału jaki daje praca oraz integracja ich wokół wspólnego celu. Jako metodę pracy wybrano Word cafe – czyli prace stolikowe z udziałem moderatorów. To zadanie zostało powierzone specjalnie do tego celu zaproszonym tandemom, tj. ekspertowi z Wrocławia bądź z Dolnego Śląska oraz osobie mającej doświadczenie z zagadnieniem w obszarze ogólnopolskim. W sumie spotkanie wsparło 13 moderujących. Każdy z uczestników pracował przy dwóch stolikach. Dodatkowo uczestnicy mogli porozmawiać o innych interesujących tematach przy "wolnym stoliku". W warsztatach wzięło udział 34 osoby.

Rozkład stolików i moderatorów przedstawiał się następująco:

Stolik nr 1 pod nazwą „Jak wspierać uczestnictwo w kulturze?” moderowali Agata Etmanowicz (Fundacja IMPACT) i Bartek Lis (Muzeum Współczesne Wrocław).

Stolik nr 2 pod nazwą „Rada Kultury we Wrocławiu” moderowały Agata Bulicz (Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych) i Karolina Mróz (Fundacja Dom Pokoju).

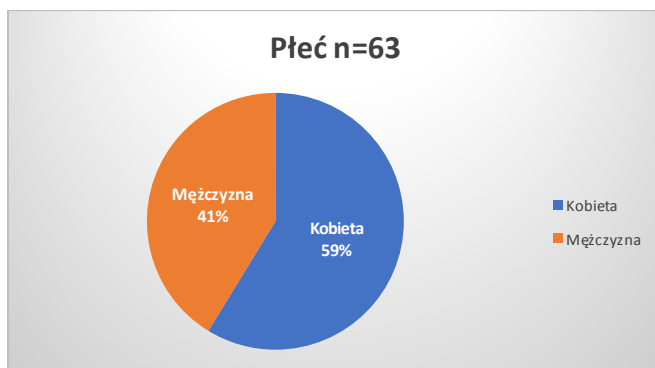
Stolik nr 3 pod nazwą „Rozwój mecenatu kultury i programy operacyjne” moderowały Maria Zięba (doradca NGO, Fundacja Ładne Historie), Katarzyna Odrowska (Koleje Dolnośląskie).

Stolik nr 4 pod nazwą „Równoważenie infrastruktury i tworzenie nowych przestrzeni dla kultury” moderowali Paweł Kamiński (Stowarzyszenie Dyrektorów Samorządowych Instytucji Kultury) oraz Beata Kwiecińska i Maciej Dąbrowski (twórcy Domu Kultury INSPIRO w Podłężu).

Stolik nr 5 pod nazwą „Wrocławska E-Platforma kultury – co jest nam potrzebne, aby się lepiej poznać i działać?” moderowały Aleksandra Stańczuk (była m.in. z ramienia Narodowego Centrum Kultury koordynatorką strony internetowej kulturadostepna.pl) i Katarzyna Wała (socjolożka i trenerka).

3. ANKIETA

Niniejszy raport prezentuje wyniki procesu konsultacji dokumentu programowego pn. *Kultura – Obecna! Diagnoza potencjału kulturowego Wrocławia oraz Strategia Rozwoju Kultury w perspektywie 2020+*, w części obejmującej zbieranie opinii partycypantów za pomocą ankiety internetowej. Całość procesu konsultacji oraz najważniejsze informacje na jej temat znaleźć można na stronie internetowej pod adresem: www.wroclaw.pl/rozmawia/kultura-obecna. Na wskazanej stronie udostępniono zarówno konsultowany dokument, jak i ankietę.

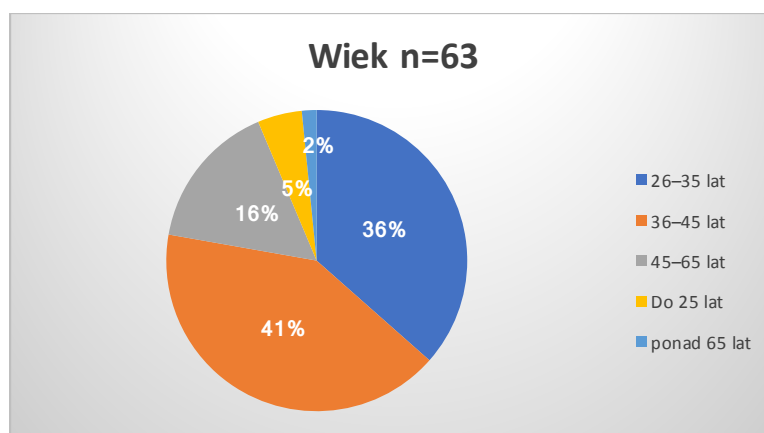


Ankieta, obok cyklu debat, warsztatów i spotkań tematycznych była bezpośrednią okazją do wypowiedzenia przez wrocławian swoich uwag i propozycji związanych z opracowywanym dokumentem. Składała się z 15 pytań w tym z 5 o charakterze informacji statystycznej pozwalającej zebrać podstawowe informacje na temat płci, wieku oraz rodzaju związku respondentów ze sferą kultury. Pytania ankiety miały zarówno charakter zamknięty – z propozycjami odpowiedzi do wyboru, jak też otwarty z możliwością udzielenia wypowiedzi swobodnych na zadawane

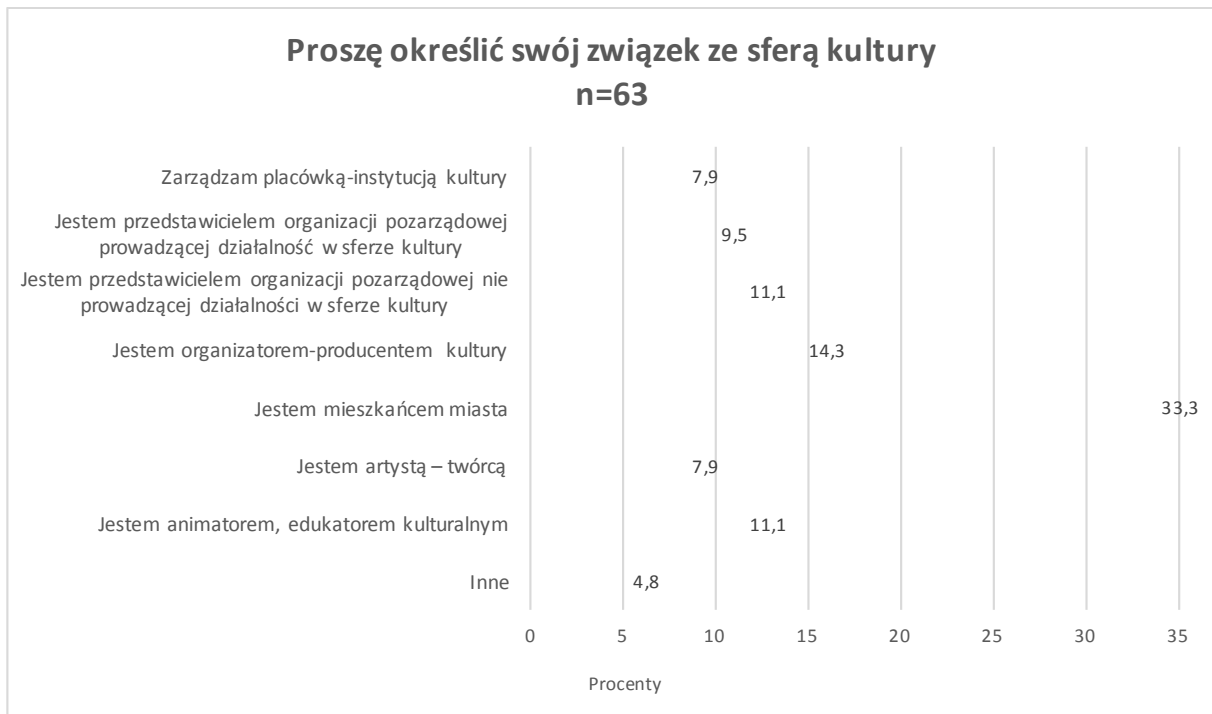
kwestie. Treść pytań ankiety odnosiła się do wszystkich istotnych elementów przedstawionego dokumentu. Proces zbierania informacji trwał nieprzerwanie od 30.01.2017 aż do 17.04.2017 roku.

Ogółem, w czasie trwania procesu konsultacji, uzyskano tą drogą wypowiedzi od 63 respondentów. O możliwości wypełnienia ankiety informowano na każdym spotkaniu i podczas organizowanych warsztatów.

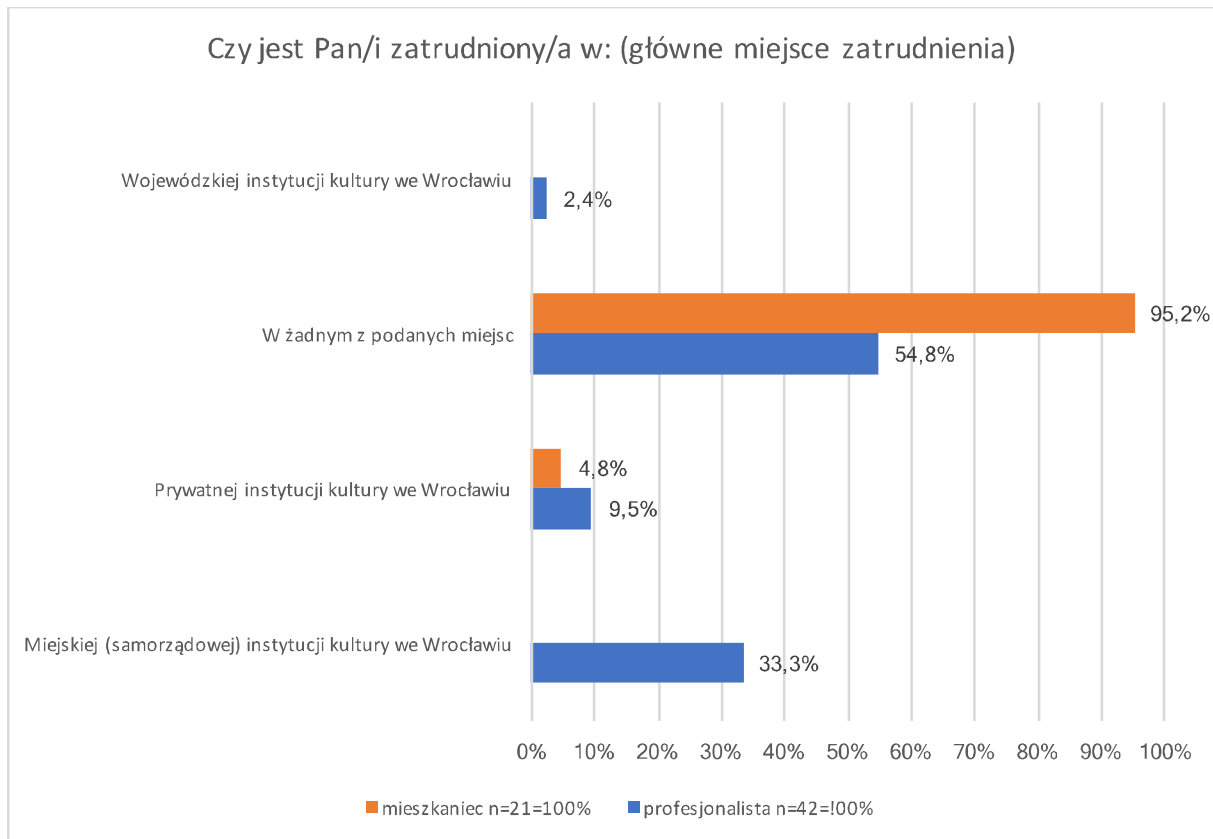
Podstawowe informacje zebrane od respondentów wskazują, że z tej formy konsultacji skorzystały w nieco większej mierze kobiety (59% z 63 osób ogółem) oraz głównie (ponad 2/3) osoby w wieku do 45 lat.



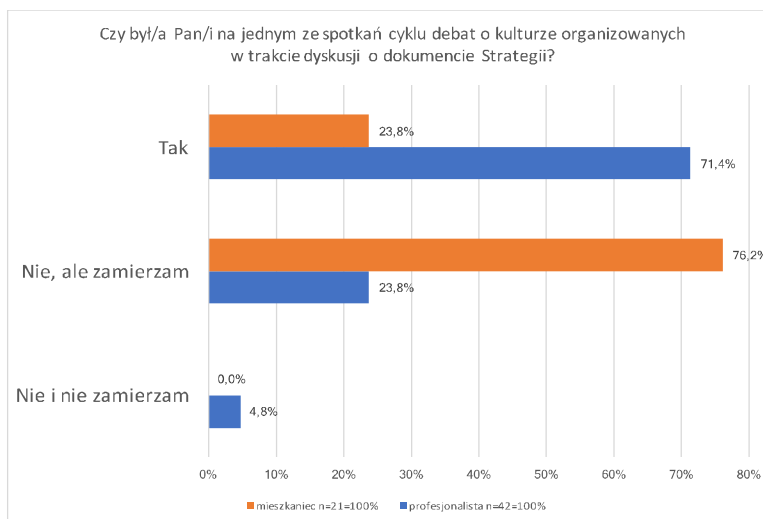
Bardzo ważną kwestią było ustalenie w jakim charakterze respondenci chcą konsultować przedstawiony sobie dokument. Z uzyskanych wypowiedzi wynika, że 1/3 ankietowanych stanowili zwykli mieszkańcy miasta, nie związani zawodowo z działalnością w polu kultury, wśród profesjonalistów swój największy udział zadeklarowali organizatorzy kultury (14%) oraz animatorzy-edukatorzy kultury (11%).



Generalnie, jeśli wliczyć w to przedstawicieli NGO-sów, wśród respondentów dominowali mieszkańcy oraz przedstawiciele sfery kultury niekoniecznie organizowanej w jej tradycyjnych instytucjonalnych wzorcach, lecz skupiających swoją uwagę i aktywność na sferze działań i inicjatyw oddolnych, poszerzających/uzupełniających ofertę instytucji kultury. Z uwagi na kluczowe znaczenie opisywanych związków respondentów z kulturą, w dalszym ciągu podzielono ich na dwie kategorie: mieszkańców (33%) i profesjonalistów (66%), w skład których włączano wszystkich, którzy zadeklarowali swój związek z kulturą.



Profesjoniści jako główne miejsce pracy nie wskazywali instytucji kultury (55%) – co oznacza przede wszystkim działalność na własny rachunek i (być może) prekaryjny status własnego zatrudnienia. Liczne było także grono osób związanych z miejskimi instytucjami kultury (33% profesjonalistów).



Ankietowani w zdecydowanej większości deklaruwali zapoznanie się z dokumentem (89%). Ci, którzy się nie zapoznali rekrutowali się przede wszystkim z grona zwykłych mieszkańców. Podobnie udział w przebiegu debat zadeklarowali głównie profesjoniści, podczas gdy mieszkańcy deklaruwali chęć uczestnictwa w takich debatach. Co warto podkreślić to fakt, że ogólne zainteresowanie dokumentem w obu kategoriach respondentów było duże i zapewne ponadprzeciętne w stosunku do ogółu mieszkańców.

WYNIKI ANKIET

Celem prowadzonych konsultacji poprzez Internet było zasięgnięcie opinii na najważniejsze kwestie jakie wyniknęły z dotychczasowego przebiegu debat oraz na te, które uznano za wymagające konsultacji w celu ich ostatecznego rozstrzygnięcia w opracowywanym dokumencie. Każda z branych pod uwagę kwestii omówiona zostanie w kolejnych podpunktach niniejszego raportu.

RADA KULTURY

Poglądy na temat zadań i kompetencji Rady Kultury bardzo wyraźnie różnicują uczestników ankiety pod względem nie tyle opinii co kompetencji do wypowiedzania się.

Zakres kompetencji Rady Kultury	Respondent	Tak	Częściowo tak, częściowo nie	Nie	Trudno powiedzieć	Brak odpowiedzi/ Nie dotyczy
Konsultować najważniejsze plany strategiczne polityki kulturalnej	profesjonalista	88,1%	0,0%	2,4%	0,0%	9,5%
	mieszkaniec	57,2%	0,0%	0,0%	0,0%	42,9%
Merytorycznie wspierać prace w najważniejszych obszarach polityki kulturalnej	profesjonalista	80,9%	7,1%	2,4%	0,0%	9,5%
	mieszkaniec	52,4%	0,0%	4,8%	0,0%	42,9%
Okresowo oceniać stan realizacji polityki kulturalnej	profesjonalista	80,9%	4,8%	4,8%	0,0%	9,5%
	mieszkaniec	57,1%	0,0%	0,0%	0,0%	42,9%
Być miejscem spotkań i wymiany poglądów przedstawicieli różnych środowisk kultury	profesjonalista	78,6%	9,5%	2,4%	0,0%	9,5%
	mieszkaniec	57,1%	0,0%	0,0%	0,0%	42,9%
Współdecydować o planach strategicznych polityki kulturalnej	profesjonalista	78,6%	9,5%	2,4%	0,0%	9,5%
	mieszkaniec	57,2%	0,0%	0,0%	0,0%	42,9%
Opiniować wybór dyrektorów instytucji kultury	profesjonalista	76,2%	7,1%	4,8%	2,4%	9,5%
	mieszkaniec	47,6%	9,5%	0,0%	0,0%	42,9%
Działać na rzecz podnoszenia prestiżu i kreowania marek wrocławskiej kultury	profesjonalista	61,9%	19,0%	9,5%	0,0%	9,5%
	mieszkaniec	57,2%	0,0%	0,0%	0,0%	42,9%
Wspierać i rozwijać mecenat kultury – źródło finansowania kultury spoza budżetu Gminy Wrocław	profesjonalista	54,8%	23,8%	11,9%	0,0%	9,5%
	mieszkaniec	52,3%	4,8%	0,0%	0,0%	42,9%

Okolo 43% ankietowanych mieszkańców uznało, że sprawa Rady Kultury nie dotyczy ich bezpośrednio, dla odmiany przeciwny pogląd wyrażali niemal wszyscy profesjonalści. W opinii ludzi kultury rola Rady Kultury powinna sprowadzać się do:

- **Wsparcia działań strategicznych dla polityki kulturalnej** poprzez konsultacje planów (88% głosów profesjonalistów), merytoryczne wsparcie działań (81%), okresową ewaluację polityki kulturalnej (88%) czy wręcz współdecydowanie o takich działaniach (78,6%)
- **Integracji środowiskowej**, poprzez forum spotkań i wymiany opinii (78,6%)
- **Roli opiniotwórczej w polityce kadrowej w odniesieniu do wyboru dyrektorów** miejskich instytucji kultury (76,2%).

Natomiast stosunkowo mniejsze poparcie profesjonalistów uzyskała idea, aby Rada Kultury rozwijała politykę prestiżu i marek wrocławskiej kultury (62%) oraz program mecenatu (55%).

Z wypowiedzi otwartych wynika, że oczekiwania wobec Rady są duże. Rada ma nie tylko konsolidować środowisko być organem doradczym, ale w najważniejszych sprawach kadrowych, finansowych ma być podmiotem współdecydującym. Poprzez składane propozycje respondenci wyrażali wiarę w onnipotencję takiego organu.

E-PLATFORMA KULTURY

W przeciwieństwie do Rady Kultury idea uruchomienia E-platformy kultury – czyli przeniesienia spraw związanych z całokształtem życia kulturalnego do sfery wirtualnej spotkała się z równym i dużym zainteresowaniem profesjonalistów oraz mieszkańców. Co za tym idzie, brak wyrobionej opinii w poszczególnych sprawach poddawanych ocenie był sporadyczny.

Zakres funkcjonalności e-platformy kultury	Respondent	Tak	Częściowo tak, częściowo nie	Nie	Trudno powiedzieć
Powinna być dostępna w wersji mobilnej	profesjonalista	92,9%	0,0%	4,8%	2,4%
	mieszkaniec	90,4%	0,0%	0,0%	9,5%
Powinna zawierać informacje o ofercie kulturalnej i możliwościach spędzania czasu wolnego w mieście (np. przez powiązanie jej z go.wroclaw.pl)	profesjonalista	78,6%	11,9%	4,8%	4,8%
	mieszkaniec	76,1%	4,8%	19,1%	0,0%
Powinna umożliwiać łatwy zakup biletów wstępu	profesjonalista	73,8%	11,9%	9,5%	4,8%
	mieszkaniec	71,4%	4,8%	23,8%	0,0%
Powinna umożliwiać szybkie załatwienie spraw urzędowych, np. złożenie wniosku o dofinansowanie działalności kulturalnej	profesjonalista	61,9%	7,1%	21,4%	9,5%
	mieszkaniec	57,1%	9,5%	33,3%	0,0%
Powinna zawierać materiały edukacyjne na temat kultury (np. jako kursy e-learningu)	profesjonalista	61,9%	19,0%	11,9%	7,1%
	mieszkaniec	47,6%	23,8%	23,8%	4,8%

Opinie co do zakresu jej funkcjonalności były w obydwu kategoriach respondentów dość zgodne. Na pierwszym miejscu przez wszystkich podkreślana była potrzeba **elastycznej dostępności** takiej platformy – co ma zapewnić jej wersja mobilna (90-92% głosów profesjonalistów i mieszkańców) oraz aktualność **informacji o ofercie** nie tylko kulturalnej, lecz związanej z ogólnie rozumianym spędzaniem czasu wolnego (78%-76%). Ważna jest także możliwość zakupu biletów za jej pośrednictwem (74-71%).

Ujawniane różnice ocen dotyczyły przede wszystkim postrzegania jej użyteczności **jako narzędzia załatwiania spraw (złożenie wniosku o dofinansowanie – 62% profesjonalistów)** i udostępniania specjalistycznych usług (materiały edukacyjne – 62% **profesjonalistów**). Są to sprawy ważniejsze dla profesjonalistów, choć ich waga nie jest tak duża jak w przypadku podstawowej funkcji informacyjnej.

Wyrażane opinie co do uruchomienia takiej platformy były zatem pozytywne, a obawy związane były przede wszystkim z determinacją w utrzymaniu jakości, profesjonalizmu i konsekwentnego rozszerzania oferty świadczonych usług:

Uważałbym z wdrożeniem nowego portalu, który byłby tylko witryną informującą o wydarzeniach kulturalnych miasta. Doświadczenia z innych miast pokazują, że to często jest niepotrzebne wydawanie pieniędzy a rola i praktyczność takiego portalu często szybko się dewaluuje. E-platforma taka może mieć inną ważną funkcję to znaczy wymiany danych i informacji (jako funkcja po zarejestrowaniu i zalogowaniu) między instytucjami kultury i wszystkimi innymi podmiotami (łącznie z ngosami) w celu na przykład planowania i ustalania kalendarza imprez, kontaktowania się w sprawach organizacyjnych i merytorycznych, wymiany doświadczeń i generalnie skupiania jak najszerszego zbioru podmiotów działających w kulturze Wrocławia (wypowiedź respondenta).

Na pewno nie powinna być powieleniem podstrony kultura z serwisu wroclaw.pl. Mogłaby przedstawiać ludzi kultury i ngo-sy prowadzące działalność kulturalną w naszym mieście. Na stronie mogłaby się pojawić mapa Wrocławia z naniesionymi miejscami/ośrodkami szeroko pojętej kultury zarówno w centrum, jak i na osiedlach (wypowiedź respondenta).

UCZESTNICTWO W KULTURZE

Uczestnictwo w kulturze mieszkańców i sposoby jego poszerzania były jedną z istotniejszych i stale obecnych kwestii diskutowanych podczas całego procesu konsultacji. O wypowiedzi na temat działań, **jakie powinny być podejmowane w ciągu 5-10 lat by umożliwić uczestnictwo w kulturze mieszkańców Wrocławia, którzy nie korzystają z oferty kulturalnej miasta** poproszono również uczestników ankiety. Wnioski z lektury nie mogą rzecz jasna stanowić gotowych rozwiązań, ile wskazują na rozmaite – interesujące wymiary tego problemu, stanowiące dobry kontekst dla hierarchizacji działań proponowanych w konsultowanym dokumencie. Wzrost uczestnictwa, zdaniem respondentów, możliwy jest poprzez:

- Decentralizację samej kultury, przybliżenie jej mieszkańcom, co oznacza także „wyjście na peryferia”, ku osiedlom.
- Wzmocnienie działalności oddolnej i kadr (animatorów, edukatorów) angażujących się w ten proces.
- Stałe różnicowanie (wielowymiarowość) oferty kulturalnej, nawet kosztem jej wolumenu.
- Unikanie natłoku oferty w tzw. sezonie letnim.
- Przeciwdziałanie zawłaszczaniu kultury przez „dużych graczy” – wspieranie „małych instytucji”, sprzyjanie instytucjonalnej otwartości na nowe formy działania i budowanie relacji z otoczeniem społecznym instytucji oraz z widzami
- Doskonalenie form edukacji kulturalnej, także oferty dla szkół, a przede wszystkim jej instytucjonalne usprawnienie, aby była „mniej punktowa, nieskoordynowana”.
- Wsparcie socjalne uczestnictwa w kulturze – oferty bezpłatne, zniżkowe, rozwiązywane w sposób systemowy.

Warto nadmienić, że w wypowiedziach postulaty ekonomiczne nie były dominujące, a składane propozycje były zbieżne z głosami pojawiającymi się na innych forach debaty o wrocławskiej kulturze.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ W SFERZE DZIAŁALNOŚCI KULTURALNEJ I INSTYTUCJI KULTURY

Podobnie ważną, jak kwestia uczestnictwa w kulturze, jest sprawa opisu działalności instytucji kultury i wyjścia poza dotychczasowy schemat sprawozdawczości z działań miasta w tym obszarze. Jak dotychczas oparty jest on na wskaźnikach ilościowych, jak podawanie liczby wydarzeń oraz liczby uczestników. W powszechnym odczuciu obowiązujące praktyki sprawozdawczości z działalności instytucji kulturalnych, a w konsekwencji Wydziału Kultury, są przez wszystkich zainteresowanych uznawane za daleko niewystarczające. Wśród zgłaszanych w ankiecie propozycji zmian znalazły się głosy wskazujące na potrzebę:

- Wprowadzenie przejrzystych sprawozdań finansowych, łącznie z uzyskiwaną dotacją, poniesionymi kosztami, zyskiem/stratą, wraz ze wskaźnikami pochodnymi (w rodzaju „osobo-koszt uczestnictwa”). Były to zdecydowanie najczęściej zgłaszane postulaty zarówno w odniesieniu do miejskich instytucji kultury, jak i Wydziału Kultury.
- Zliczania unikatowej frekwencji.
- Wprowadzenia elementów oceny merytorycznej (ewaluacji w zakresie np. Merytorycznych celów projektu, wydarzenia itp.).

Inne ciekawe propozycje to ujęcie w nowych wskaźnikach:

- Odsetka wydarzeń zrealizowanych poza centrum.

- Wielkości wpływów z działalność własnej.
- (Sprawozdania z) badania oczekiwań publiczności i systematyczne zbieranie opinii publiczności.
- Liczby publikowanych informacji i recenzji zewnętrznych o ocenianym działaniu/wydarzeniu kulturalnym.
- Opisu obszarów kompetencji (społecznych), na których się pracuje.
- Opisu misji/wizji i celów instytucji.

POZOSTAŁE UWAGI DOTYCZĄCE DOKUMENTU I DEBAT

Uczestników badań poproszono na koniec o przekazanie ogólnych uwag pod adresem dokumentu programowego Kultura – Obecna!, jak też organizowanych spotkań i przebiegu debat.

W przypadku konsultowanego dokumentu, który przez respondentów traktowany był jako propozycja strategii w zakresie polityki kulturalnej miasta, zwrócono uwagę na:

- Konieczność redakcji tekstu, w tym zmiany czcionki, itp.
- Zbytnią obszerność – „bicie piany”, a przy tym małą konkretność dokumentu. W skrajnym osądzie oznacza to, że przedstawiony dokument jest „niejasny, zawierający niesprecyzowane cele, traktujący kulturę jako narzędzie polityczne”.
- Brak „perspektywy spoza centrum”.
- Brak jakościowego spojrzenia na niektóre problemy kultury, kosztem spojrzenia „socjologicznego”.
- rażące dysproporcje w ocenie dobrych i złych stron wrocławskiej kultury jak np. brak oceny faktu zastępowania przez środowiska artystyczne urzędników w roli instytucjonalnych organizatorów.
- Brak działań pośrednich między skalą „makro” i „mikro”.
- Brak konstatacji i dostrzeżenia realnych słabych stron ESK, a co za tym idzie niebezpieczeństwa popełniania tych samych błędów w przyszłości.
- Brak uwzględnienia strony społecznej w strategii.
- Silniejszego zaakcentowania filozofii działań oddolnych, zmieniających istniejący ład polityki kulturalnej w aspekcie instytucjonalnym.

Wskazywane przez respondentów problemy miały różną wagę. Ich autorzy, co do zasady, wypowiadali się o tym czego w dokumencie nie ma lub co wg nich jest w nim zarysowane nieodpowiednio, za słabo, głównie przez pryzmat swojej własnej diagnozy wrocławskiej kultury.

Z kolei w wypowiedziach odnoszących się do programu debat i wrażeń z ich przebiegu wskazywano na:

- Poczucie niedostatecznej deliberacji nad samym dokumentem – dyskusji o nim, a nie o problemach, brak konkluzji (w debacie o Radzie Kultury).
- Niską frekwencję i nieobecność środowisk twórców.
- Przekonanie, że „coś się zmienia w dobrą stronę”. Debaty traktowano jako sygnał tego, że z polityką kulturalną Wrocław idzie w dobrą stronę.

WNIOSKI I REKOMENDACJE DLA DOKUMENTU

Wyniki przeprowadzonej ankiety pozwalają na sformułowanie zgeneralizowanych ocen w zakresie proponowanych kierunków działań w dokumencie i stanowią pewnego rodzaju wytyczne odnośnie filozofii stanowienia polityki kulturalnej miasta w najbliższych latach, której podstawowymi problemami (barierami) są:

- Niski kapitał pomostowy. Podstawowym problemem jest okazywany na różne sposoby brak zaufania (narzędzi dialogu i obszarów współpracy) między instytucją koordynującą politykę kulturalną miasta a interesariuszami po stronie pracowników kultury, głównie prezentujących pozainstytucjonalne (prospołeczne/oddolne) formy działalności kulturalnej.

- Charakterystyczna w wypowiedziach „ekonometria” w kwestii sprawozdawczości, niejako wbrew podkreślaniu jakościowych, swoistych i indywidualnych aspektów produkcji wydarzeń kulturalnych, w domyśle, wymierzona była przeciwko najbardziej kosztownym wielkim i masowym produkcjom kulturalnym realizowanym przez duże instytucje kultury, co zarazem ujawnia podstawową oś konfliktu w lokalnym polu kultury, która przebiega między dużymi instytucjami a małymi graczami w polu kultury.
- Wyraźna tendencja do przypisywania omnipotencji w funkcjach i roli Rady Kultury. Tym samym wyrażona jest chęć zbudowania super organu, który kontrolowałby instytucje dotychczas odpowiedzialne za kształt polityki kulturalnej miasta, co jest przejawem wspomnianego braku kapitału pomostowego.
- Niska frekwencja przedstawicieli dużych instytucji kultury w procesie procedowania dokumentu. Brak ich wyraźnego głosu w sprawie polityki kulturalnej poprzez aktywne uczestnictwo w organizowanych spotkaniach rodzi ryzyko braku komunikacji poziomej, równoważenia potrzeb lokalnego pola kultury oraz budowania konsensusu wokół strategicznych celów polityki kulturalnej.
- Wśród uczestników konsultacji zauważalna jest tendencja nawoływania do odwrócenia od wielkiej i wielkoskalowej kultury w stronę kultury bliższej samym mieszkańcom i ich potrzebom.

4. DEBATY

RÓWNOWAŻENIE INFRASTRUKTURY

Rekomendacje: debata I

- / budowanie komunikacji z odbiorcami (partycypacja)
- / zwiększenie i polepszenie kanałów informacji
- / wyjście w teren
- / włączanie osób z niepełnosprawnościami, również na etapie projektowym
- / wspieranie lokalnych centrów aktywności tworzonych oddolnie
- / reaktywowanie dawnych miejsc aktywności kulturalnej
- / budowanie współpracy organizacji pozarządowych z instytucjami kultury (rozwiązania systemowe)

WZROST UCZESTNICTWA

Rekomendacje: debata II

- / #nieDLAaZ
- / sprawozdania instytucji **jakościowe** /rozliczanie celów/
- / rozwój programów **stypendialnych** dla animatorów
- / powielać i rozwijać doświadczenie programu **Dom Kultury+**
- / instytucja jako **kuźnia kadr** lokalnych animatorów
- / centra lokalne jako miejsce **wszechstronnej** kultury
- / publiczność „robi” **edukacja**
- / centra lokalne jako **źródło** zasobów
- / kultura **budująca** kapitał społeczny
- / **współ** w zespół
- / sztuka w **przestrzeni** miejskiej

PODRZYMANIE PRESTIŻU

Rekomendacje: debata III

- / sensem nie prestiż a „praca”
- / budowanie marki i prestiżu kojarzy się z produktem
- / kategoria „jakości”, „kunsztu”, „rzemieślniczej poprawności”
- / transparentne procedury przyznawania znaku jakości

ZAPEWNIENIE WARUNKÓW ROZWOJU

Rekomendacje: debata IV

- / promowanie funkcji społecznej kultury
- / primum non nocere – czasem wsparcie osoby z inicjatywą nie musi być wielkie
- / potrzeba ciągłego współdziałania sektora edukacji i kultury
- / kultura powinna być wspierana lokalnie

RADA KULTURY – DEBATA SPECJALNA

Debata specjalna nie miała bezpośredniego związku z konsultowanym dokumentem, wychodziła bowiem na przód z opiniami w sprawie powołania nowego ciała, jakim będzie w przyszłości Rada Kultury. Poniższe wnioski stanowią więc punkt wyjścia do dalszej dyskusji o kształcie przyszłej rady.

Wrocławska Rada Pożytku Publicznego – studium przypadku

- Brak narzędzi odnośnie zbierania informacji/danych/potrzeb na temat współpracy między samorządem i sektorem NGO.
- Powielanie schematów dotyczących zasad/priorytetów/mechanizmów współpracy jest dość naturalne dla człowieka (strefa komfortu) + częste podkładanie dokumentów „gotowców” – stan ten wymaga walki o zmianę modelu współpracy.
- Obie strony (samorząd + sektor NGO) powinny delegować do rad osoby, które mają wpływ („są sprawcze”) oraz osoby, które mają czas na zaangażowanie się w opcji pro bono.
- O dziwo na spotkaniach częściej pojawia się strona samorządowa, niż strona społeczna (więcej motywacji/odpowiedzialności występuje jednak po stronie samorządu).
- Bardzo ważna kwestia: kim są osoby startujące do rady, jak wyglądają wybory do rady (najpierw BPS sprawdza kandydaturę formalnie, następnie 10 dni na głosowanie – zbierane głosów w utworzonej przez siebie koalicji NGO).
- Do rady powinny iść gotowe, skonsultowane już w środowisku, rozwiązania problemów oraz propozycje rozwiązań (funkcjonująca rada może lobbować jako ciało polityczne, co bezpośrednio wiąże się z faktem, iż ze strony UM do udziału w radzie powinny zostać oddelegowane osoby na stanowiskach decyzyjnych).
- Poziom meta RPP – poziom lokalny federacja – poziom mikro grupy dialogu społecznego.

Wrocławska Rada Kultury – pytania

- Czy właściwie rada powinna mieć moc sprawczą czy powinna być jedynie ciałem doradczym?
- Czy warto/czy powinno się zawęzić obszar działania rady kultury do środowisk twórczych z wyłączeniem aspektu partycypacyjnego i lokalnego (rada jako ciało reagujące na sytuację środowiska operatorów i kreatorów kultury)?
- W jaki sposób rada może uwzględnić potrzeby lokalnych operatorów kultury, kultury zorientowanej na lokalne społeczności, a nie będzie zorientowana jedynie na reakcję na potrzeby środowiskowe (środowisko jest tutaj rozumiane jako sieć dużych, miejskich instytucji kultury oraz środowisko artystyczne) – w jaki sposób możemy włączyć głosy lokalne?
- Czy z drugiej strony rada nie powinna rozszerzyć obszaru swojego działania i włączyć w nie np. kultury fizycznej?
- Jak często rada powinna się spotykać? W jaki sposób powinna funkcjonować z innymi radami bądź podmiotami doradczymi aktywnymi w innych obszarach polityk miejskich?
- W strategii rada funkcjonuje głównie jako podmiot zajmujący się monitoringiem i sprawdzaniem realizacji wskaźników (zamiast współtworzyć konsultuje strategię oraz ocenia plan jej realizacji w cyklu rocznym) – skąd w takim razie mają pochodzić dane, na których rada opiera się swój monitoring/ewaluację. Czy nie powinna też być ciałem, które bada i analizuje sektor, wspiera wdrażanie strategii i jednocześnie monitoruje wdrażanie i realizację?
- Czy i skąd rada może mieć środki na realizowanie monitoringu sektora kultury (zlecenie profesjonalnych badań)?
- Analiza funkcjonalna pod względem liczby reprezentantów wchodzących w skład rady – czy ma stanowić reprezentację środowiska (dziedziny, struktury oraz różne podgrupy w środowiskach) czy obiektywizować?

- Czy rada wyznacza kierunek rozwoju miejskiej polityki kulturalnej (czy jest tylko ciałem monitorującym)?

Wrocławska Rada Kultury – wątpliwości

- Utworzenie rady bez wyposażenia jej w realne narzędzia do wspierania zarządzania kulturą rodzi obawę o fasadowość tego podmiotu, co z kolei sprawi, że praktycy kultury i profesjonalści, którzy powinni wchodzić w jej skład nie będą chcieli włączyć się w proces jej tworzenia bądź brać udziału w jej obradach (wyposażenie rady w te narzędzia wymaga dobrej woli i zielonego światła ze strony UM).

Po co Wrocławska Rada Kultury?

- Uspołecznienie procesu podejmowania decyzji – wpływ członków rady na realną sytuację w sektorze (przykład: konkursy na stanowisko dyrektora instytucji oraz konkursów dotacyjnych – procedury powoływania składu komisji bądź udział członków rady w komisji; ewentualnie rekomendacje rady w procesie powoływania dyrektorów bądź konkursów grantowych).
- Monitorowanie stanu realizacji i wdrażania strategii (wskaźników) w oparciu o dane z ewaluacji – opcja „sprawdzam” – dane syntetyczne, które są opracowane jakościowo przez podmiot zewnętrzny.
- Lobbowanie za wsparciem jednostek pomocniczych – wzmocnienie podmiotów pomocniczych zmienia model w mieście.
- Reprezentowanie opinii i stanowiska środowiska wobec kreatorów polityk miejskich i osób decyzyjnych, przy jednoczesnym wypracowaniu wspólnego stanowiska członków rady (wypracowanie konsensusu) bez względu na stronę (społeczna versus samorządowa), tak, aby reprezentanci samorządu dalej lobbowali wspólnie wypracowane propozycje rozwiązań.

Wrocławska Rada Kultury – rekomendacje

- Bardzo wiele organizacji pozarządowych nie ma informacji o konsultowaniu strategii, co wiąże się z mało efektywnym procesem docierania do osób zainteresowanych przez UM/BPS – należy zmienić kanały komunikacji i zachęcić więcej osób do czynnego udziału w konsultowaniu strategii.
- Pierwsza kadencja zawsze jest testem (wyborczym, kompetencyjnym, funkcjonalnym) – rozwinięcie i ustabilizowanie funkcjonowania rady musi być zaplanowane na minimum trzy lata i należy być otwartym na ewentualne korygowanie mechanizmów jej funkcjonowania na bieżąco.
- Osoby wybrane do rady powinny mieć tak duże poparcie środowiskowe w swojej dziedzinie, że bez trudu mogą zwołać grupę roboczą, z którą konsultują i pracują nad określonym tematem.
- Proponowany skład rady powinien być skorygowany ze szczególną uwagą skierowaną na fakt, iż w strategii miejsca dla członków rezerwowane są głównie dla reprezentantów miejskich instytucji kultury (w tym BFI!), Biura Prezydenta, Departamentu Spraw Społecznych, Wydziału Edukacji – równowaga sił powinna być zachowana, aby uniknąć sytuacji, w której w radzie większość stanowią reprezentanci urzędów bądź podmiotów od UM zależnych finansowo.
- Rada powinna mieć zespoły robocze, które zajmują się konkretnymi obszarami. Jest to propozycja struktury w oparciu o fakt, iż środowisko jest wysoce zróżnicowane i każda z podgrup ma indywidualne problemy i potrzebuje większej ilości reprezentantów (to jednocześnie nasycy potrzebę szerszej dyskusji na temat miejskiej polityki kulturalnej).
- Osoby wchodzące w skład rady powinny bardzo chcieć być jej aktywnym członkiem i wykazać się odpowiedzialnością oraz zaangażowaniem (warto zauważyć, że realną pracą radnego jest umiejętność dokładnego przeczytania dokumentów do zaopiniowania, które często wymagają konkretnych kompetencji i gruntownego przygotowania się przed spotkaniem).
- Do składu zaproponowanego w strategii powinni dołączyć artyści (którzy nie zawsze są zaangażowani w działalność NGO bądź niekoniecznie są tłumnie reprezentowani podczas spotkań środowiskowych).
- Rada powinna wypracować razem z grupami roboczymi przejrzyste mechanizmy/standardy i procedury odnośnie finansowania, grantów, wsparcia działań artystów (czy grup nieformalnych) w mieście – grupy robocze powinny też realizować funkcję komunikacyjną – zwróćmy uwagę na informację zwrotną, jaką powinna dać w kwestiach problemów oraz proponowanych rozwiązań.

- Dzięki funkcjonowaniu rady coś musi uzyskać UM i coś powinno uzyskać środowisko, w przeciwnym wypadku nie osiągniemy przestrzeni dla dialogu, a pogłębimy konflikt, który i tak jest obecny w środowisku.
- Skład rady w systemie mieszanym – 15 osób = 6 osób ze strony UM (3 osoby mianowane przez prezydenta i 3 przez Radę Miejską) + 9 osób ze strony środowiska.
- Posiedzenia rady zdecydowanie otwarte i dostępne dla wszystkich – rada przede wszystkim zaprasza reprezentantów poszczególnych dziedzin i konsultuje z nimi swoje decyzje – rozwija to rolę rady w dialogu środowiskowym (odwołanie do strategii).
- W odniesieniu do mecenatu kultury wsparcie rady powinno opierać się na wypracowaniu propozycji rozwiązań dla wsparcia mecenatu kultury, zwłaszcza w formie rekomendowania działania bądź inicjatywy, które powinny być/będą wspierane finansowo (współpraca międzysektorowa).
- Rada może – na podstawie rekomendacji grup roboczych – rekomendować jakieś działania artystyczne do programu stypendialnego bądź do mechanizmu finansowania ze strony instytucji lub UM.

Wrocławska Rada Kultury – narzędzia

- Określenie obszarów wpływu Rady poprzez określenie w regulaminie/dokumencie powołujących radę, że jej rekomendacje są wiążące dla UM i/lub kreatorów i operatorów sektora kultury (np. w kwestiach związanych z zarządzaniem instytucją kultury).
- Rada powinna mieć określone uprawnienia co do opiniowania konkursów, budżetu, kluczowych projektów w sektorze kultury – to oznacza także włączenie w radę osób reprezentujących UM, które mają moc sprawczą.
- Opinie rady powinny być kluczowe dla procesu podejmowania decyzji przez UM, aby zbudować sytuację, w której decyzyjność zostaje przekierowana z UM w kierunku środowiska.

5. WARSZTATY

Warsztaty służyły przede wszystkim pogłębieniu wybranych zagadnień, które w dokumencie zostały jedynie zarysowane. Poniższe rekomendacje więc stanowią istotny punkt wyjścia do dalszej dyskusji, jak i są swego rodzaju dodatkiem do dokumentu strategii, jego rozwinięciem.

STOLIK 1: JAK WSPIERAĆ UCZESTNICTWO W KULTURZE?

Praca warsztatowa (w obu grupach), przebiegała według schematu:

- sprecyzowanie celu w zakresie uczestnictwa w kulturze;
- określenie metod/narzędzi/działań, które mają doprowadzić do realizacji tego celu.

* Dlaczego taki schemat pracy?

Założeniem moderatorów było zaproszenie uczestników do refleksji oraz wspólnej pracy w zakresie wypracowania działań strategicznych dot. “uczestnictwa w kulturze”.

Jednym z czterech celów strategicznych wskazanych w dokumencie “Kultura – Obecna!” jest “Zapewnienie wzrostu uczestnictwa w kulturze”. Nie zostało jednak określone wprost co to oznacza tj. o ile konkretnie i względem jakiego poziomu wyjściowego owo uczestnictwo ma się zwiększyć, jaki ma mieć charakter (ilościowy, jakościowy), czemu ma to służyć, ani też kto dokładnie i w jakim zakresie ma to zadanie realizować, jakie w związku z tym powinien mieć kompetencje, na jakie wsparcie może liczyć. Nie wiadomo też w jaki sposób realizacja strategii ma zmienić rzeczywistość Wrocławia, jego mieszkańców, instytucji kultury (i wszystkich innych osób związanych z sektorem kultury, sztuki i kreatywnym).

W związku z tym, w ramach pierwszej części spotkania, moderatorzy poprosili uczestników o indywidualne przygotowanie odpowiedzi na pytanie “dokąd zmierzamy, jaki powinien być efekt działań strategicznych” w zakresie uczestnictwa w kulturze tj. poprosili uczestników o to, żeby puścili wodze wyobraźni, zbudowali listę marzeń dotyczących tego, jak Wrocław (w kontekście uczestnictwa w kulturze) zmieni się dzięki realizacji strategii. Poprosili uczestników warsztatów o stworzenie wizji (jako punktu wyjścia do rozmowy o narzędziach: najpierw “Dokąd zmierzamy?”, a potem “Jak zamierzamy tam dotrzeć?”¹).

Druga część spotkania została poświęcona poszukiwaniu pomysłów mających przynieść odpowiedź na to drugie pytanie (= jak?), czyli metod realizacji marzeń. Zebrane zostały propozycje konkretnych narzędzi, działań, projektów, inicjatyw, które zdaniem uczestników powinny funkcjonować, poszerzyć zakres, pojawić się, we Wrocławiu.

ad. 1.

Sprecyzowanie celu, czyli “praca na marzeniach”.

Zadanie:

Co słyszycie gdy pada hasło ‘uczestnictwo’, ‘model uczestnictwa’.

¹ Trzeci etap planowania strategicznego – “Gdzie jesteśmy?” został pominięty celowo. Po pierwsze w związku z tym, iż częściowo został opracowany w dokumencie “Kultura – Obecna!”, ze względu na fakt, iż została ku temu stworzona przestrzeń w ramach wcześniejszych spotkań oraz konsultacji on-line, a także w związku z ograniczonym czasem spotkania i obawą przed zdominowaniem dyskusji przez codzienne problemy, bolączki sektora kultury. Praca warsztatowa skoncentrowana była wokół poszukiwania rozwiązań, a nie tworzenia listy problemów do rozwiązania.

Co widzicie, co słyszycie idąc ulicami Wrocławia w roku 2020?

Efekt pierwszego ćwiczenia można przedstawić najogólniej w sposób następujący: Przedstawiony w ramce opis, to suma indywidualnych marzeń uczestników warsztatów.

Można opisać je także nieco precyzyjniej:

- instytucje kultury otwarte na potrzeby mieszkańców – zarówno w kontekście oferty, programu, jego różnorodności (bez utraty jakości!), jak i dostępności (w tym godzin otwarcia);
- współpracujące ze sobą instytucje kultury (na poziomie ludzkim!, wzajemna znajomość oferty, specjalizacji), a także z organizacjami pozarządowymi i innymi przedstawicielami sektora kultury;
- informacja kulturalna dostępna wszędzie, bezpośrednio od ludzi, a nie tylko poprzez narzędzia internetowe;
- bezpieczna przestrzeń do eksperymentów artystycznych (świadomość zarówno UMW, jak i ludzi pracujących w sektorze kultury, iż jest ona niezbędna do rozwoju sztuki) oraz do współpracy pomiędzy zawodowcami, profesjonalistami a amatorami;
- każdy mieszkaniec uczestniczy, jest zaangażowany w kulturę na swoich warunkach – od tworzenia, współtworzenia po oglądanie, słuchanie, bycie;
- bezpieczna, zielona, otwarta na działania formalne i nieformalne przestrzeń miejska (łatwo dostępna, bez zbędnej biurokracji): o wydarzenia, które dzieją się na mieście, w przestrzeni otwartej można się “potknąć”;
- ciekawe inicjatywy artystyczne, talenty są wyszukiwane i wspomagane (“szpiegostwo kulturalne”);
- w instytucjach kultury pracuje dużo młodych ludzi, a wszyscy pracownicy mają świadomość wagi swojej pracy, a także radość z jej wykonywania;
- różne wydziały UMW współpracują ze sobą, pracownicy urzędów są otwarci rozumieją specyfikę działalności sektora kultury, wspomagają i doradzają podmiotom kulturalnym, ograniczają biurokrację.
- jest zachowana ciągłość działania w twórczości dla twórców (artyści, animatorzy, edukatorzy, pisarze, etc) reguły dot. tego jak działa miasto w obszarze wspierania artystów są jasno określone;
- w instytucji kultury wszyscy czują się jak u siebie – zarówno w centrum, jak i na osiedlach;
- ludzie z potencjałem nie wyjeżdżają z miasta, a wzbogacają je;
- mieszkańcy Wrocławia mają poczucie, że żyją w sposób twórczy, są spełnieni, funkcjonują we wspólnocie.

Wyobraź sobie miasto, w którym każdy mieszkaniec może uczestniczyć w kulturze tak jak chce, kiedy chce (choć nie musi).

Wyobraź sobie, że w podwórkach Nadodrza, na osiedlach Psiego Pola, mieszkańcy mają swoje miejsca, swoje małe i większe centra kultury. Są te odświętne i te codzienne. Przychodzą do nich, żeby posłuchać, pomalować, potańczyć, poczytać, przestraszyć się, wzruszyć, poznać coś nowego, pomyśleć, odpocząć, robić wszystko, robić nic, pobyć razem. W tych centrach kultury są ludzie, którzy zawsze cieszą się jak ich widzą. Tak samo bardzo w poniedziałek rano, w sobotę w nocy, czy środowe popołudnie, niezależnie od tego czy mają trzy, trzynaście, trzydzieści trzy czy osiemdziesiąt trzy lata, niezależnie od tego czy przyszli po raz pierwszy, czy są tam każdego dnia.

Ale do centrów kultury nie trzeba przychodzić, bo sztukę można spotkać w parkach i na parkingach, w windach i pod sklepami, można się nią bawić i eksperymentować, wciąż inspirować. Staje się częścią codzienności, czasem powoduje zdumienie, czasem uśmiech, czasem zniecierpliwienie, czasem przeszkadza, ale bez niej już się nie da.

Artyści i animatorzy zaczynają poszukiwać, wchodzą na kolejne poziomy kreatywności i profesjonalizmu, żeby móc zaskakiwać, żeby sprostać rozwijającym się wciąż oczekiwaniom publiczności. Ludzie chcą więcej. Mają też swoje pomysły, propozycje. Nie wszystkie, nie wszędzie, nie zawsze pasują, ale... Wiedzą, że zostaną wysłuchani, wiedzą też z kim i jak, jeśli chcą zrealizować je sami.

Warto podkreślić, iż prawie wszyscy uczestnicy warsztatów zwracali uwagę na konieczność wzmocnienia ośrodków oraz inicjatyw kulturalnych znajdujących się poza centrum miasta (podobnie jak zostało to zapisane w dokumencie “Kultura – Obecna!”).

ad. 2.

Metody/narzędzia/działania

Zadanie:

Co powinno się wydarzyć, żeby to wszystko się udało? Jakie rozwiązania wprowadzić w życie?

Co trzeba zrobić, żeby te marzenia zrealizować?

Wybrane pomysły uczestników warsztatów:

- Konieczność powstania niezależnego ciała, organu, który jest na styku urzędników i świata kulturalnego – Rada Kultury?
- Proces podejmowania decyzji powinien być oparty o zasadę, że miasto słucha, dowiaduje się i uczy (urząd, który słucha instytucji → instytucje, które słuchają mieszkańców).
- System współpracy pomiędzy instytucjami: instytucje powinny słuchać się nawzajem (“za rzadko się odwiedzamy między instytucjami”), współpraca w “podgrupach”, w ramach konkretnych, zmotywowanych zespołów, wyjazdy warsztatowe dyrektorów instytucji.
- Badania publiczności – poznanie potrzeb i motywów uczestnictwa (na poziomie każdej instytucji).
- Powołanie Wrocławskiego Obserwatorium Kultury, jako ośrodka który nie tylko zleca, realizuje badania, ale też je twórczo upowszechnia wśród mieszkańców (bardziej animacyjny, edukacyjny charakter, a nie tylko naukowy/statystyczny).
- “Wejście w buty publiczności”, mówienie właściwym językiem do właściwych osób (upraszczanie) – rozpoznajemy potrzeby i budujemy projekt/produkt (bo wiemy kim jesteśmy i po co to robimy – świadomość siebie lub organizacji).
- System szkoleń dla pracowników sektora: wizyty studyjne, uczenie się w praktyce, także wzajemne uczenie się, dzielenie wiedzą.
- Audience development dla instytucji kultury.
- W związku z ograniczonymi zasobami finansowymi i charakterystyką struktury organizacyjnej instytucji kultury:
 - budowanie zespołów instytucji wokół poczucia sensu i celu: sektor kultury wrocławskiej, z jasnymi wytycznymi, z uwspólnionymi wartościami;
 - budowanie kadr instytucji, polityki kadrowej, ścieżki kariery (wypalenie zawodowe vs. kolektywne metody zarządzania); uspołecznienie zarządzania kulturą.
- Uczestnictwo w kulturze nie jest możliwe przez zmianę produktu, ale przez pracę u podstaw i pracę nad więziami, na tych więziach trzeba budować i szukać pogłębienia (przy użyciu narzędzi promocji, wspólnych platform komunikacji).
- Sprawozdawczość oparta na refleksji.
- Konieczność powołania grup dialogu społecznego (GDS-ów).
- Dobra praktyka: Partnerstwo dla Leśnicy, w którego skład wchodzi związek wędkarski, MOPS, CK Zamek – wiedzą o sobie, rozmawiają (= Partnerstwo dla Kultury – partnerstwo dla partycypacji, obecności, partnerstwo dla sztuki?).

DODATKOWE UWAGI I REKOMENDACJE MODERATORÓW

Wizja oraz cele szczegółowe

Spostrzeżenia:

W dokumencie “Kultura – Obecna!” nie została wskazana klarowna wizja, brakuje także jasno, mierzalnie (SMARTowo?) określonych celów.

Rekomendacja:

Dokument powinien zostać uzupełniony o wspólnie wypracowaną, uzgodnioną wizję: powinien zostać określony efekt jaki ma przynieść wprowadzenie w życie strategii.

Ponadto, wszystkie cele wskazane w dokumencie powinny zostać uszczegółowione (nie tylko w obszarze “uczestnictwo”, ale także w innych).

* Skąd będzie wiadomo, czy i w jakim zakresie pożądany efekt został osiągnięty jeśli nie jest on jasno określony?

Dokument mówi np. “...polityka kulturalna może i powinna wspomagać pozytywną zmianę społeczną we Wrocławiu, utrwalając efekt Europejskiej Stolicy Kultury.” Czym jest owa “pozytywna zmiana społeczna”? Jaki/który z “efektów ESK” ma zostać utrwalony? (I w jaki sposób?..)

Problem a rozwiązanie

Spostrzeżenia:

W wielu miejscach dokument “Kultura – Obecna!” wskazuje stan rzeczy, czy nawet problem, ale nie wskazuje konkretnych, możliwych do wdrożenia rozwiązań.

Rekomendacja:

Wyraźny podział dokumentu na diagnozę oraz cele, uzupełnienie tych drugich o konkretne propozycje rozwiązań, działania, narzędzia.

Oczekiwania wobec instytucji kultury

Spostrzeżenia:

Zarówno autorzy dokumentu, jak i uczestnicy warsztatów i konsultacji, formułują wiele postulatów, nadziei, oczekiwań względem instytucji kultury – m.in. w zakresie gromadzenia wiedzy, planowania działań, współpracy, podnoszenia kwalifikacji, jakości pracy instytucji.

Rekomendacja:

W dokumencie “Kultura – Obecna!” znalazł się zapis o szkoleniach dla sektora kultury.

Warto pamiętać o tym, iż rozwiązania powinny być “krojone ma miarę”, dostosowane do potrzeb poszczególnych instytucji/organizacji/branż, a te najpierw wymagają zdiagnozowania.

We wrocławskim sektorze kultury odnaleźć można wielu fachowców w różnych dziedzinach/branżach, szkoda byłoby nie skorzystać z tego potencjału. Wystarczy tylko zbudować system, platformę do wymiany wiedzy i doświadczeń, motywujący ludzi do wzajemnego dzielenia się, wzmocniony “treningiem dla trenerów”.

Brakujące kompetencje można uzupełniać ekspertami/trenerami zewnętrznymi.

Instytucjom trzeba strategii. Tyle, że nie chodzi tu o obligatoryjny dokument, a raczej o przejście przez proces planowania strategicznego (włączający cały zespół), wspólne wypracowanie wizji w oparciu o kluczowe cele

i wartości. Być może w ten sposób uda się odpowiedzieć nie tylko na problem określony w dokumencie jako “instytucje dla ludzi, zamiast ludzi-instytucji” (czyli braku ciągłości, pamięci instytucjonalnej po zamianie dyrektora), ale wypracować specjalizacje pośród poszczególnych instytucji, a także “budować zespoły instytucji wokół poczucia sensu i celu” (jak postulowali uczestnicy warsztatów).

Oczekiwania wobec UMW

Spostrzeżenia:

Podobnie jak w przypadku instytucji kultury, wiele postulatów dotyczy także Urzędu Miasta, czy też precyzyjniej: urzędników miejskich.

Rekomendacja:

Skoro tak wiele miejsca poświęca się inwestowaniu w szkolenie kadr kultury oraz sieciowaniu sektora, być może warto to samo odnieść do pracowników Urzędu Miasta odpowiedzialnych za poszczególne sektory (edukacja, kultura, sprawy społeczne)?

Być może warto stworzyć urzędnikom (różnych komórek) możliwość uczestniczenia w tych samych warsztatach, spotkaniach i szkoleniach co pracownicy instytucji. Wzmacniać ich, przypominając/budując świadomość roli w kształtowaniu, zmienianiu miasta, przybliżając jednocześnie/oswajając specyfikę ludzi/sektora kultury. Do tego, żeby chcieć ułatwiać pracę, wychodzić na przeciw potrzebom, najpierw trzeba zacząć się słuchać, lepiej się poznać, wyzbycić założeń o złych intencjach tej drugiej strony, zbudować świadomość pracy mającej na celu osiągnięcie tych samych celów, pracy na rzecz dobra Miasta i jego mieszkańców. Potrzebny jest neutralny grunt i właściwa facylitacja.

Jakość czy ilość?

W dokumencie czytamy “uczestnictwo opisane za pomocą prostych statystyk dających się sprawozdawać raz na kwartał”. Nie można nie zgodzić się z tym, że wiedza na temat publiczności (jeżeli w ogóle jest gromadzona), to ogranicza się do statystyk, liczb, frekwencji. Pytanie brzmi na ile dane te są prawdziwe i jak są zbierane? Co w praktyce oznacza 100 000 odwiedzających daną instytucję? Czy to 100 000 różnych osób (bo tak to właśnie wygląda w sprawozdaniach)? A może to 400 przychodzących raz w miesiącu, 200 raz na kwartał, 300 raz na pół roku, a reszta raz do roku?

I dalej... Dlaczego publiczność wraca (albo nie wraca)? Czy pora dnia, pora roku, zamiany repertuarowe mają znaczenie? Dla kogo i kiedy ma znaczenie cena biletów? Na co zwraca uwagę przy podejmowaniu decyzji o wzięciu udziału w jakimś wydarzeniu, działaniu, zajęciach?

W tym momencie nie ma wymogu, systemu wsparcia ani zachęt sprawiających, żeby instytucje kultury chciały gromadzić i analizować informację nt. swojej publiczności (jakiegokolwiek inne poza ilościowymi, a i te choć często obowiązkowe, są niepełne).

Rozwiązaniem może być inwestycja we wrocławski system *boxoffice* (na wzór tych funkcjonujących w państwach anglosaskich), a także wsparcie w zakresie badań publiczności – do tego jednak najpierw potrzebna jest chęć instytucji (płynąca ze świadomości pożyteczności posiadania informacji nt. publiczności posiadanej oraz potencjalnej, wychodzących poza liczby).

“Wsluchiwanie się w potrzeby mieszkańców”

Jeszcze większym wyzwaniem od “wsluchania się w potrzeby”, jest chęć i możliwość odpowiedzenia na nie. Powtarzającym się argumentem przeciwko odpowiadaniu na potrzeby mieszkańców jest utrata jakości. Być może dzieje się tak dlatego, iż wielu ludzi sektora kultury traktuje odpowiadanie na potrzeby 1:1, a także

w związku z tym, iż projektuje swoje wyobrażenia o oczekiwaniach na odbiorców, nie mając ich rozpoznanych, nazwanych.

Audience development dla Wrocławia?

Autorzy niniejszego raportu (jako praktycy koncepcji budowania publiczności) odpowiadają w tym miejscu: TAK! Okazuje się jednak, że podobnego zdania są uczestnicy warsztatów.

Audience development być może nie jest odpowiedzią na wszystkie wyzwania stojące przed wrocławskim sektorem kultury, ale zdecydowanie może przybliżyć instytucje do osiągnięcia wielu ze wspomnianych podczas warsztatów celów (pod warunkiem jednak, iż program zostanie wprowadzony systemowo, kompleksowo i będzie miał charakter ciągły).

Ważne jest zaangażowanie do pracy nie tylko poszczególnych przedstawicieli instytucji, ale przeniesieniu procesu na całe organizacje.

Na wypracowanie strategii budowania publiczności w instytucji składa się proces określania wizji, misji oraz celów, prowadzenie badań publiczności – zarówno stałej, jak i potencjalnej, tworzenie nowych i ulepszanie już istniejących propozycji programowych, ewaluacja. Ważnym elementem jest też edukacja kulturalna. Audience development daje też narzędzia do partycypacyjnego budowania programu instytucji kultury.

Zgodnie z zapisami dokumentu “Kultura – Obecna!” działania w zakresie audience development wpisane zostały w kompetencje UMW, przy czym wszystkie inne ww. działania są w kompetencjach BFI.

Biorąc pod uwagę kompleksowość wprowadzania do instytucji metod i narzędzi pracy budowania publiczności oraz ich nierozłączności z planowaniem strategicznym, podnoszeniem kompetencji oraz badaniami, autorzy raportu są zdania, iż obszar ten nie powinien być oderwany od innych działań mających na celu profesjonalizację sektora.

STOLIK 2: RADA KULTURY WE WROCŁAWIU

Po co Rada Kultury we Wrocławiu?

- Aby współkreować miejską politykę kulturalną, uspołecznić proces podejmowania decyzji. Rada, jako ciało interdyscyplinarne i międzysektorowe powinna być platformą dialogu, wypracowywania wspólnego stanowiska w sferze miejskiej polityki kulturalnej.
- Aby reprezentować opinie i stanowiska środowiska wobec kreatorów polityk miejskich i osób decyzyjnych, przy jednoczesnym wypracowaniu wspólnego stanowiska członków rady (wypracowanie konsensusu) bez względu na reprezentowany sektor np. mechanizm wsparcia mecenatu kultury.
- Rada powinna mieć wpływ na realną sytuację w sektorze kultury np. konkursy na stanowisko dyrektorów instytucji oraz konkursy dotacyjne. Rada powinna mieć wpływ na procedury powoływania składu komisji bądź delegować swoich członków do udziału w komisji konkursowej, ewentualnie wystosować rekomendacje dla kandydatów na dyrektorów.
- Aby monitorować stan realizacji i wdrażania strategii bazując na danych z ewaluacji – opcja „sprawdzam”. Rada otrzymuje raport z wdrażania strategii opracowany przez podmiot zewnętrzny np. Obserwatorium Kultury.
- Aby lobbować na rzecz wspierania i wzmocnienia jednostek pomocniczych we Wrocławiu (obecność kultury na wrocławskich osiedlach).

Refleksje, pytania i sugestie:

- Funkcjonowanie rady musi przynieść korzyści UM i środowisku, w przeciwnym razie nie osiągnie się przestrzeni dla dialogu, a jedynie pogłębi konflikt, który i tak jest obecny w środowisku.
- Troska o stworzenie ciała realnego i sprawczego, nie zaś fasadowego.
- Czy właściwie rada powinna mieć moc sprawczą czy powinna być jedynie ciałem doradczym?
- Czy warto/czy powinno się zawęzić obszar działania Rady Kultury do środowisk twórczych z wyłączeniem aspektu partycypacyjnego i lokalnego (rada jako ciało reagujące na sytuację środowiska operatorów i kreatorów kultury)?
- W jaki sposób rada może uwzględnić potrzeby lokalnych operatorów kultury, kultury zorientowanej na lokalne społeczności, a nie będzie zorientowana jedynie na reakcję na potrzeby środowiskowe (środowisko jest tutaj rozumiane jako sieć dużych, miejskich instytucji kultury oraz środowisko artystyczne) – w jaki sposób możemy włączyć głosy lokalne?
- Czy z drugiej strony rada nie powinna rozszerzyć obszaru swojego działania i włączyć w nie np. kultury fizycznej?
- Określenie obszarów wpływu Rady w regulaminie/dokumencie powołujących Radę, wskazanie gdzie rekomendacje Rady są wiążące dla UM i/lub kreatorów i operatorów sektora kultury.
- Rada powinna mieć określone uprawnienia, co do opiniowania konkursów, budżetu, kluczowych projektów w sektorze kultury – to oznacza także włączenie w radę osób reprezentujących UM, które mają moc sprawczą.
- Opinie rady powinny być kluczowe dla procesu podejmowania decyzji przez UM, aby zbudować sytuację, w której decyzyjność zostaje przekierowana z UM w kierunku środowiska.

Kto powinien zasiadać w Radzie Kultury?

- W Radzie Kultury powinno zasiadać ok. 15 osób, w tym reprezentanci organu wykonawczego, Prezydenta Miasta: 3 osoby, reprezentanci organu stanowiącego, Rady Miejskiej: 3 osoby i 9 osób ze strony społecznej – środowiska kultury (twórcy niezrzeszeni, NGO, reprezentanci aktywności lokalnych).
- Kandydaci do Rady Kultury powinni chcieć stać się jej aktywnymi członkami, powinni odznaczać się odpowiedzialnością (mieć na uwadze szeroko rozumiany interes środowiska) oraz zaangażowaniem. Praca w Radzie wymaga szeregu kompetencji: prowadzenia dialogu, opiniowania dokumentów. Radni muszą być przygotowani do spotkań. Warto opracować profil kandydata i określić w nim konieczne predyspozycje.

- Praca Rady to cykliczne spotkania. To praca społeczna.
- Do zaproponowanego składu Rady w strategii powinni dołączyć artyści (nie zawsze są zaangażowani w działalność NGO bądź niekoniecznie są tłumnie reprezentowani podczas spotkań środowiskowych).
- Posiedzenia rady mają mieć charakter otwarty, dostępne dla wszystkich.
- Rada powinna móc powoływać zespoły robocze (eksperckie), być wspierana pracą takich zespołów, które przygotowywałyby dla Rady Kultury gotowe rozwiązania/ stanowiska do zaopiniowania.
- Osoby wybrane do Rady Kultury powinny mieć tak duże poparcie środowiskowe w swojej dziedzinie, że bez trudu będą mogły zwołać grupę roboczą, z którą będą pracować nad określonym tematem.

Refleksje, pytania i sugestie:

- Czy można zawęzić obszar działania rady kultury do środowisk twórczych z wyłączeniem aspektu partycypacyjnego i lokalnego – Rada Kultury jako ciało reagujące na sytuację środowiska operatorów i kreatorów kultury?
- Proponowany skład rady w projekcie Strategii Kultury powinien być skorygowany, gdyż miejsca w radzie są głównie zarezerwowane dla reprezentantów miejskich instytucji kultury (w tym BFI, Biura Prezydenta, Departamentu Spraw Społecznych, Wydziału Edukacji). Równowaga sił powinna być zachowana, aby uniknąć sytuacji, w której w radzie większość stanowią reprezentanci urzędów bądź podmiotów od UM zależnych finansowo.
- Rada zaprasza reprezentantów poszczególnych dziedzin i konsultuje z nimi swoje decyzje – wzmacnia to rolę rady w rozwijaniu dialogu środowiskowego (odwołanie do strategii).
- Rada powinna móc powoływać zespoły robocze, które zajmują się konkretnymi obszarami. Jest to propozycja struktury uwzględniająca różnorodność środowiska, wielość grup i zagadnień.
- Troska o sposób wyboru członków Rady, szczególnie reprezentantów strony społecznej: powoływanie czy wybieranie (głosy środowiska).

Zadania Rady Kultury

- Funkcja „Sprawdzam” Rada koordynuje i opiniuje monitoring i ewaluację wdrażania Strategii Kultury.
- Rada aktualizuje zapisy Strategii. Uzgadnia wizje rozwoju kultury we Wrocławiu. Wyznacza kierunki działania.
- Zauważa problemy.
- Opiniuje oraz wspiera (poprzez powoływanie grup roboczych) proces tworzenia rozwiązań dla najbardziej istotnych zagadnień dla środowisk kultury w mieście m.in. rozwiązanie wsparcia mecenatu kultury.
- Wzmacnia mechanizm partycypacji w miejskiej polityce kulturalnej.
- Wypracowuje przejrzyste procedury/ standardy współpracy finansowej m.in. finansowania zadań z zakresu kultury ze środków publicznych, udzielania grantów oraz pozafinansowej np. udzielania informacji zwrotnej, tworzenia grup roboczych etc.

Rekomendacje dla Wrocławia w sprawie powołania Rady Kultury z debaty „Jaka Rada Kultury?” w Centrum Historii Zajezdnia z dnia 27 marca 2017 roku

Na stronie internetowej: <https://www.facebook.com/pg/wroclawrozmawia/videos/> jest dostępne nagranie całej debaty, stąd w tej części raportu rekomendacje dotyczące powołania Rady Kultury.

- Należy się dobrze zastanowić, czy Wrocław potrzebuje Rady Kultury. Należy najpierw wiedzieć **po co, w jakim celu ta Rada Kultury ma zostać powołana**.
- Programy kandydatów do rady powinny być publiczne, dlatego też cel, z którym to ciało jest powoływane musi być jasny. Kandydaci muszą wiedzieć do jakiego ciała się zgłaszają i czego się od nich oczekuje.
- Jeżeli nie ma celu, to jest to scenariusz na tkwienie w klinczu, warto się zastanowić czy ta rada musi być powołana przez Prezydenta Wrocławia.
- Należy określić zadania i zasady funkcjonowania takiej rady. To podstawa w działaniu takiego ciała.

- Wybory do Rady muszą być przejrzyste.
- Warto wypracować własną metodę tworzenia i funkcjonowania Rady, która nie zwiedzie was na ścieżkę braku sprawczości.
- Rada Kultury nie może być zakładnikiem strategii kultury. Nieustająco naraża się na brak satysfakcji, brak sprawczości i frustracje.
- Należy w funkcjonowaniu Rady Kultury uwzględniać radnych miejskich, oni też powinni mieć w niej swoich reprezentantów.
- Rada Kultury powinna mieć silny mandat doradczy, jest wiele zadań/ obszarów, które mogą być konsultowane pomiędzy radą a prezydentem, należy je dookreślić. Modeli działania rad jest wiele: od słupskiego po model gdański, żadne z nich w całości nie są satysfakcjonujące.
- Dla Wrocławia model, w którym rada tłumaczy potrzeby mieszkańców prezydentowi, a mieszkańcom cele polityki kulturalnej prezydenta.
- Rada musi być zwornikiem, w której można wydyskutować pewne problemy, powinna reprezentować interes środowiska kultury wobec prezydenta i prezydenta wobec środowiska kultury. Rada Kultury deleguje członków komisji konkursowych, to oczywiste. Istota jest w równowadze, możliwości rozwiązywania problemów, takiego ciała dzisiaj nie ma, jeśli idzie o spory, to jest to problem braku możliwości arbitrażu lub braku akceptacji arbitrażu.
- *Po co nam Rada Kultury? Aby spełnić FUNKCJĘ PSYCHOTERAPEUTYCZNĄ, dajcie ją zrobić nawet jeśli to będzie twór niedoskonały i w perspektywie czasu nie spełni swoich założeń i pokładanych w niej nadziei. Jeśli chodzi o relacje: środowiska twórcze i urzędnicy miejscy, to doszliśmy do ściany po ESK, jest bardzo duże rozczarowanie, na tych debatach ono nie jest czytelne choć nieobecność wielu osób jest wymowna. Potrzebujemy tej Rady, aby od czegoś zacząć uzdrawianie tych relacji. Byłby to dobry gest z obu stron do budowania poprawnych relacji.* (Cytat z wypowiedzi na zakończenie debaty.)

STOLIK 3: ROZWÓJ MECENATU KULTURY I PROGRAMY OPERACYJNE

1. Opis dyskutowanej problematyki

Brak kultury mecenatu / brak kultury partnerstwa / brak długofalowej strategii współpracy międzysektorowej. Sponsoring bardziej popularny od mecenatu. Brak rozróżniania obu form współpracy. Brak rozumienia korzyści wynikających z mecenatu. Tymczasem w perspektywie długofalowej to właśnie mecenat jest formą korzystniejszą z punktu widzenia obu stron.

Podmioty prywatne i twórcy indywidualni – nieobecni w debacie na temat sektora kultury. Najliczniej reprezentowanymi podmiotami podczas spotkań / działań służących wypracowywaniu systemowych rozwiązań i strategii dla sektora kultury są instytucje publiczne i organizacje pozarządowe. Obserwując grono zebrane nie tylko przy okazji spotkań w ramach Programu Kultura Obecna, ale też innych tego typu mamy spostrzeżenie, że pojawianie się podmiotów prywatnych i twórców / animatorów prowadzących niezależną działalność stanowi rzadką sytuację. Tymczasem te podmioty i osoby stanowią olbrzymią część naszego sektora. Ich nieobecność z debacie sprawia, że nie uczestniczą w kształtowaniu ważnych dla nich samych polityk i stwarza też zagrożenie, że ich perspektywa nie będzie uwzględniana adekwatnie do ich możliwości, problemów i potrzeb.

Brak wiedzy na temat sektora biznesu w kontekście lokalnym, brak działań służących diagnozie potencjału lokalnego biznesu w zakresie możliwości współpracy i włączania się sektora prywatnego w finansowanie kultury. Brak przedstawicieli sektora biznesu w debacie na temat współpracy międzysektorowej (sic!). A tymczasem obecność podmiotów sektora prywatnego w debacie powinna być punktem wyjścia do pracy nad konkretnymi rozwiązaniami.

2. Założenia wyjściowe przyjęte podczas dyskusji

2.1. Kluczem do rozmowy na temat tworzenia skutecznych / realnych rozwiązań w zakresie finansowania sektora kultury, jest przyjęcie perspektywy lokalnej. Taka perspektywa sprzyja budowaniu relacji z partnerami na wspólnych wartościach. Na płaszczyźnie lokalnej łatwiej jest określić wspólne problemy i cele. Szukanie wspar-

cia i nawiązywanie współpracy z lokalnymi podmiotami (zamiast dużych korporacji) jest korzystne dla obu stron, ponieważ umożliwia pracę na rzecz wspólnego środowiska.

2.1. Sektor kultury jest sektorem bardzo zróżnicowanym względem form działalności jego poszczególnych podmiotów. Na tym etapie dyskusji ważnym założeniem było również przyjęcie przez nas zasady, iż wszystkie podmioty, zarówno publiczne jak prywatne, działające w sektorze kultury, realizujące zadania ważne z punktu widzenia polskiej / wrocławskiej kultury i dziedzictwa kulturowego, mają takie samo prawo do korzystania z form wsparcia dla swojej działalności.

3. Wnioski i rekomendacje

3.1. Rekomendacje dotyczące tworzenia programów mecenackich i innych form współpracy z firmami:

- Niezbędne są działania służące badaniu potencjału lokalnego biznesu w zakresie włączania go w działania na rzecz sektora kultury. Kluczowe jest przeprowadzenie diagnozy o charakterze lokalnym/regionalnym, obejmującej badanie: wiedzy i świadomości lokalnych przedsiębiorców w zakresie CSR, możliwości i korzyści wynikających ze wspierania lokalnego sektora kultury, wiedzy na temat lokalnego sektora kultury (oferta, podmioty, kondycja), motywacji i otwartości do podejmowania współpracy, dotychczasowych działań lokalnych firm w tym zakresie oraz ich zdolności do współpracy rozumianej zarówno jako skala dostępnych zasobów (rzeczowych, finansowych, ludzkich), jak i formalnych możliwości nawiązywania współpracy (dostępnych rozwiązań prawnych/administracyjnych). Pragniemy też podkreślić, że aby wyniki diagnozy mogły przełożyć się na wymierne korzyści, ważne jest możliwie szerokie upowszechnianie jej wyników, łatwy dostęp do nich.
- Tworzenie rozwiązań systemowych, indeksu dobrych praktyk, rekomendacji, nie może odbywać się bez obecności przedstawicieli sektora biznesu. Rekomendujemy powołanie międzysektorowego zespołu eksperckiego, którego zadaniem będzie wypracowywanie lokalnej strategii finansowania kultury. Inicjatorem i organizatorem powinna być jedna z miejskich instytucji, np. Impart. Praca zespołu i jej określone rezultaty powinny realizować Strategię długofalową, dlatego jej operator nie powinien się zmieniać (być wyłaniany na drodze konkursu) – stąd propozycja, aby była to wyznaczona do tego instytucja publiczna. Zespół ekspercki powinien spotykać się regularnie, według wcześniej ustalonego harmonogramu i trybu pracy i opracować zręby programu, wdrażanego następnie przez operatora. Zadaniem zespołu jest wypracowywanie konkretnych mechanizmów finansowych (narzędzi, programów, rozwiązań). Ważnym elementem jest regularna ewaluacja pracy zespołu oraz wdrażanych rozwiązań.

Ponadto w zakresie tworzenia programów mecenackich podczas dyskusji pojawiły się następujące propozycje:

- Mecenat indywidualny vs mecenat firmowy. Tworzenie trendu do wspierania kultury przez osoby indywidualne (osoby zamożne, właściciele firm, a nie firmy). Kluczem wyjścia dla tych działań powinno być budowanie prestiżu mecenatu i aktywne zachęcanie tych osób do uczestnictwa w kulturze – a poprzez to nawiązywanie personalnych relacji.
- Rozwiązanie w formie portalu crowdfundingowego. Portalu o charakterze lokalnym, w rodzaju giełdy pomysłów, umożliwiającego wyszukiwanie i wspieranie projektów ze swojej okolicy. Stworzenie takiej platformy ułatwi proces wzajemnego identyfikowania się podmiotów sektora biznesu i sektora kultury.
- Powołanie funduszu inwestycyjnego, zasilanego finansowo przez lokalne firmy według długofalowej, uzgodnionej przez obie strony strategii. Pieniądze wpłacane na fundusz będą następnie inwestowane, a wypracowane zyski dystrybuowane na działalność kulturalną we Wrocławiu/ na Dolnym Śląsku. Operatorem funduszu powinien być samorząd lokalny lub wyznaczona do tego instytucja. Przedstawiciele sektora biznesu powinni być zaproszeni do tworzenia funduszu już na etapie jego programowania, powinni mieć wpływ na wytyczanie jego celów, sposobu funkcjonowania i zasad wydatkowania środków finansowych.
- W zakresie pozafinansowych form współpracy sektora kultury i sektora biznesu – rozwijanie idei woltariatu pracowniczego, który mógłby przybrać formę wsparcia eksperckiego (biznesowego, doradczego, prawnego, księgowego).

- Działania na rzecz budowania prestiżu wokół mecenatu kultury warto opierać o już istniejące na lokalnej scenie inicjatywy, które prezentując najbardziej wartościowe działania i twórców, przyczyniają się w ten sposób do budowania wiarygodności i zaufania do podmiotów sektora kultury. Przykładem takich inicjatyw jest np. Warto czy 30 Kreatywnych.

Przykłady dobrych praktyk przytaczane podczas dyskusji:

- Przykład Winiarni „Pod Czarnym Kotem” w Poznaniu: finansowanie i organizowanie własnych wydarzeń towarzyszących ważnym aktualnym wydarzeniom w Poznaniu, jak np. zorganizowanie after party po wykładzie prof. Omilanowskiej – wyrabianie prestiżu i przyciąganie ludzi z podobnego kręgu, budowanie w ten sposób społeczności. Podobny przykład we Wrocławiu – Etno Cafe.
- Koleje Dolnośląskie – partnerstwo i wsparcie pozafinansowe. Współorganizowanie akcji promujących ważne wydarzenia kulturalne, wspieranie promocji, udostępnianie przestrzeni do wydarzenia.
- Wrocławski Teatr Współczesny – przykład taktownego i eleganckiego wyróżniania/wzmiankowania mecenasów na stronie internetowej.
- Urząd Miasta Świdnica – coroczne nagrody dla firm – mecenasów. Przyznawanie przez Prezydenta Miasta tytułu i statuetki Mecenas Kultury Świdnickiej dwóm wybranym firmom każdego roku.
- Festiwal Filmowy w Toronto – szerokie grono partnerów i mecenatów sprawia, że możemy tu mówić o zbudowaniu wokół festiwalu kultury mecenatu, która wypiera w ten sposób wspieranie kultury na zasadach sponsoringu.

3.2. Rekomendacje dotyczące wsparcia twórców indywidualnych

Rozwiązania w zakresie wsparcia finansowego dla osób indywidualnych powinny dotyczyć twórców niezależnie od wieku. Być może powinny to być zróżnicowane systemy, osobne dla twórców młodych, obiecujących, młodych talentów – w rodzaju stypendiów projektowych i czasowych, osobne dla twórców dojrzałych, wybitnych, zasłużonych – w formie stałych świadczeń, uznaniowe (przy czym trzeba im nadać charakter prestiżowy, a nie czysto socjalny).

System wsparcia twórców indywidualnych powinien uwzględniać na poziomie samorządu lokalnego istnienie równoległe różnorodnych form wsparcia – nagrody, wsparcie ciągłe, wsparcie projektowe. Wsparcie powinno uwzględniać twórców, ale też animatorów i osób zajmujących się upowszechnianiem kultury.

Najważniejszym celem dla tworzenia mechanizmów wsparcia finansowego dla osób indywidualnych jest zapewnienie im bezpieczeństwa, godnego poziomu socjalnego, stabilności prowadzonej działalności kulturalnej i artystycznej. Wszystkie procedury powinny być możliwie proste, nie wymagające składania skomplikowanych aplikacji, oparte na jasnych zasadach, jasno zdefiniowanych obszarach wsparcia.

Ponadto w zakresie wspierania osób indywidualnych podczas dyskusji pojawiły się następujące propozycje:

- Zapewnienie bezpłatnej przestrzeni i narzędzi powinno stanowić regularny element, uzupełniający mechanizmy finansowe w zakresie wspierania twórców i osób indywidualnych.
- Organizacja szkoleń – dla instytucji i organizacji, w zakresie skutecznego wspierania w ramach swojej działalności twórców indywidualnych. Podkreślanie rzeczniczej roli instytucji i organizacji w tym zakresie i przygotowywanie ich do pełnienia takiej roli poprzez wsparcie merytoryczne.
- Promocja rozwiązań alternatywnych – jak leasing sztuki (np. wyposażenie pokoi hotelowych pracami wynajmowanymi czasowo od artysty), programy typu „Rent en artist”.

Przykłady dobrych praktyk przytaczane podczas dyskusji:

- Program Agrafka Agory.
- Wskazywane były dobre praktyki w zakresie finansowania działalności twórczej z krajów skandynawskich i krajów Beneluksu (nie padły konkretne przykłady).

3.3. Rekomendacje dotyczące roli samorządu w procesie

Ważnym wątkiem podczas dyskusji była rola samorządu w inicjowaniu i rozwijaniu współpracy pomiędzy lokalnym sektorem kultury i sektorem biznesu. Podstawowym zadaniem stojącym przed samorządem jest określenie priorytetów polityki kulturalnej i obszarów wsparcia finansowego. Jest to niezbędna podstawa tworzenia zasad dystrybucji środków na działalność kulturalną. Jasno zdefiniowana polityka kulturalna zwiększania też szanse lokalnych podmiotów w staraniach o pozyskanie środków zewnętrznych (europejskich, międzynarodowych).

Najważniejszą rekomendacją jest stworzenie punktu kontaktowego, który będzie prowadził regularną działalność networkingową. Działalność punktu powinna obejmować: prezentowanie działalności lokalnych podmiotów sektora kultury; organizację spotkań międzysektorowych, służących wzajemnemu wsparciu eksperckiemu, wymianie wiedzy i doświadczeń; szukanie i tworzenie różnorodnych kanałów docierania z ofertą do potencjalnych mecenasów, tworzenie bazy wiarygodnych firm, instytucji, ngo. Regularne mapowanie lokalnych zasobów kultury i działalności CSR w naszym mieście i regionie.

Organizacja kampanii społecznej/edukacyjnej/informacyjnej. Lokalna kampania informacyjna, adresowana do lokalnego biznesu – realizowana przez samorząd. Kampania powinna uświadaczać zarówno w zakresie korzyści płynących ze wspierania kultury, jak i możliwych form wsparcia (w tym zasady rozliczania darowizn). Nie sposób bowiem wypracowywać trwałych narzędzi wsparcia finansowego bez budowania w otoczeniu społecznym świadomości potrzeby wspierania kultury, tworzenia swoistej kultury mecenatu.

Wzmacnianie kompetencji podmiotów sektora kultury w zakresie finansowania działalności i planowania strategicznego, w tym zwłaszcza pozakonkursowych możliwości finansowania. Organizacja szkoleń, zapewnienie wsparcia eksperckiego, organizacja wizyt studyjnych.

STOLIK 4: RÓWNOWAŻENIE INFRASTRUKTURY I TWORZENIE PRZESTRZENI DLA KULTURY

Najważniejsze wnioski:

- Potrzeba spójnego modelu zarządzania siecią instytucji kultury.
- Należy rozważyć formy oddawania pod zarząd instytucji innym podmiotom np. NGO.
- Nowoczesne centra kultury powinny nieustannie dokonywać autodiagnozy, aby monitorować realizację wizji i misji oraz umiejętniej budować relacje z uczestnikami wydarzeń.
- Centra kultury powinny być zintegrowane na potrzeby lokalnych odbiorców.
- Rekomenduje się zlecenie badania stanu miejskich instytucji kultury oraz sprawozdawczość jakościową, a nie tylko ilościową.
- Należy zarządzać wiedzą i komunikacją między istniejącymi instytucjami. Jednym z działań, które mogłyby być podjęte są rezydencje pracowników pomiędzy instytucjami, co pozwoliłoby poznać się wzajemnie i swoje zasoby.

STOLIK 5: WROCŁAWSKA E-PLATFORMA KULTURY – CO JEST NAM POTRZEBNE, ABY SIĘ LEPIEJ POZNAĆ I DZIAŁAĆ?

I. Najważniejsze wnioski:

1. Istnieje potrzeba stworzenia e-platformy kultury. Uczestnicy debaty potwierdzili i uzupełnili wnioski zawarte w diagnozie, zwracając uwagę na:

Wrocławskie środowisko kultury jest wewnętrznie rozbite, brakuje powiązań pomiędzy obiegiem specjalistycznym (środowisko twórców, krytyków, badaczy) a obiegiem powszechnym (odbiorców, uczestników wydarzeń, mieszkańców). Brakuje platformy pozwalającej na integrację środowiska i wymianę informacji o planowanych wydarzeniach, konkursach, pomysłach.

Brak rzetelnych źródeł wiedzy na temat wydarzeń kulturalnych we Wrocławiu. Na portalach, stronach przeważają relacje, a nie rekomendacje; o wielu wydarzeniach informuje się już po czasie; brakuje zapowiedzi, informacji sformułowanych w sposób krytyczny (np. recenzji, wypowiedzi ekspertów). Podczas debaty zwracano też uwagę na to, że brakuje informacji o wydarzeniach kulturalnych poza centrum miasta – w „zielonym pierścieniu miasta”.

Istniejące rozwiązania są niewidoczne. Istnieją instytucje, które zbierają informacje na temat wydarzeń kulturalnych i regularnie je publikują (przykład go.wroclaw.pl, „Co jest grane?”, „Niezbędnik”, PIK.pl i in.), z ich usług korzystają jednak tylko wybrane grupy. Wskazane portale i publikacje nie są znane szerszym grupom odbiorców.

Taktyki informacyjne użytkowników i instytucji. Wobec braku prestiżowej i powszechnie używanej e-platformy kultury, zarówno użytkownicy, jak i twórcy oraz organizatorzy (instytucje kultury, NGO-sy i in) wypracowują własne sposoby komunikowania o wydarzeniach i zdobywania wiedzy na temat tego, co dzieje się w mieście. Podczas debaty wskazano na następujące źródła informacji: (PIK.pl, wyborcza.pl, Going, Facebook, wyszukiwarka google, z polecenia; marketing szeptany, blogi, strony poszczególnych instytucji, prasa, radio, materiały drukowane: „Co jest grane?”, „Niezbędnik?”, Portale sprzedające bilety: „ticketpro”, „biletin”).

2. Funkcja portalu. Jaki cel miałyby spełnić e-platforma?

W rekomendacjach zawartych w diagnozie wskazano na szereg celów i zadań, jakie powinna realizować planowana e-platforma kultury. Z punktu widzenia rozmówców wskazane cele są istotne, choć można wśród nich wyróżnić zadania ważniejsze i mniej ważne. **Wybór funkcji zależy od tego, kogo uznamy za odbiorcę – inne potrzeby komunikują twórcy, inne będą ważne dla „zwykłych” odbiorców** (por. **Fokus na użytkownika**). Aleksandra Stańczuk wskazała na sześć funkcji, jakie może spełnić strona tego typu:

- informowanie o wydarzeniach kulturalnych (np. kulturadostepna.pl);
- baza wiedzy o kulturze (recenzje, blogi, culture.pl);
- sieciowanie środowiska (platformakultury.pl);
- dostępne zasoby kultury – digitalizacja (wirtualna biblioteka);
- dialog między odbiorcami i twórcami;
- rozwój i edukacja (baza grantów i edukacja; baza wiedzy – baza instytucji, wpek.pl).

Funkcje, wybrane przez uczestników i uczestniczki:

- Informacja o wydarzeniach kulturalnych (3 głosy);
- Baza wiedzy o kulturze, dostępne zasoby kultury, baza grantów (2 głosy);
- Sieciowanie środowiska, dialog między odbiorcami i twórcami (1 głos);
- Rozwój i edukacja (1 głos).

Podczas debaty (I tura) omówione została **funkcja informacyjna**. Poniżej zawarte zostały ustalenia grupy:

- funkcja informacyjna dla mieszkańców (+możliwość kupna biletu na wydarzenie);
- porządkowanie pomniejszych portali, zasysanie i weryfikowanie informacji przez jeden główny portal;
- ułatwienie dotarcia do informacji dla konkretnych grup zainteresowań; muszą być pewien, że tam znajdą informacje, których poszukują;
- portal powinien być na tyle prestiżowy i dominujący żeby przyciągał te pomniejsze, rozproszone strony;
- pierwszy portal, na który wchodzi osoba, która szuka czegoś co się dzieje w kulturze;
- sposób podania informacji: przejrzystość, czytelność, niezależnie od wielkości wydarzenia powinny być traktowane jednakowo;

3. Fokus na użytkownika

„Jeśli szukam wydarzenia albo sprawdzam jako uczestnik nie ma problemu, ale jako organizator potrzebuję wiedzy co się dzieje w innych instytucjach, żeby wiedzieć jak planować swoje działania”.

W diagnozie sugeruje się szereg celów, jakie powinna spełniać e-platforma kultury. Oznacza to konieczność stworzenia bardzo dużego portalu, który łączyłby ze sobą bardziej i mniej oczywiste funkcje i grupy odbiorców. Podczas debaty zwrócono uwagę, że połączenie ze sobą bardzo różnych celów, funkcji i grup może doprowadzić do sytuacji, w której portal okaże się chaotyczny, nieczytelny, nieintuicyjny, trudny w obsłudze.

Podczas debaty wskazano na dwie kluczowe grupy, dla których to narzędzie mogłoby powstać:

- **mieszkańcy miasta** – problem dotyczący informacji, wydarzeń, dostępu do informacji; mieszkańcy to szeroka, niehomogeniczna grupa;
- **inicjatorzy kultury** – osoby i instytucje, które korzystają i inicjują, którym zależy żeby tworzyć w polu kultury; inicjatorzy to szeroka, niehomogeniczna grupa.

Dodatkowo wskazano na **osoby, które nie mówią po polsku, turyści** – grupa, którą w ramach dyskusji uznano za nie do końca istotną, nie wyklucza to ich oczywiście.

Każda z tych grup może formułować inne potrzeby wobec e-platformy. Warto podkreślić, że wnioski zawarte w diagnozie odwołują się przede wszystkim do potrzeb inicjatorów, gdyż to na bazie badań wśród przedstawicieli tej grupy sformułowany został wniosek o potrzebie stworzenia e-platformy. Być może warto przeprowadzić badania wśród mieszkańców miasta i określić, czy i w jakim zakresie wskazane funkcje są dla nich istotne.

Zamiast starać się zadowolić wszystkich w ramach jednego portalu, należy przede wszystkim zdecydować DLA KOGO chcemy zrobić e-platformę, jasno określić użytkownika/odbiorcę; ponieważ takie nakierowanie może przynieść efekt jakościowy i przyczynić się do stworzenia intuicyjnego i łatwego w obsłudze narzędzia dostosowanego do potrzeb grupy docelowej.

Fokus na użytkownika oznacza nie tylko dokładne zbadanie potrzeb, ale również włączenie przedstawicieli grupy/grup docelowych w proces projektowania e-platformy. Chodzi tutaj nie tylko o badania typu user-experience (a zatem testowanie konkretnych rozwiązań), ale także inkluzywność na poziomie procesu projektowego (wykorzystanie metodologii Design Thinking).

4. Budowanie platformy dla platformy.

E-platforma kultury to projekt, który nie może ograniczać się tylko do działań w strefie wirtualnej.

Zdaniem uczestników debaty e-platforma nie powinna być jedynie bytem wirtualnym, którego operatorem jest pojedyncza instytucja. Przeciwnie warunkiem powodzenia tego projektu jest inkluzywność, networking, wiązanie wirtualnego i realnego.

Przyjmuje się, że miejsce stworzone odgórnie nie sprawdza się, idea musi wyjść od środowiska; pomysłem jest rozszerzenie platformy na świat realny – organizowanie przestrzeni i stwarzanie warunków do sieciowania i do spotkań:

- Nawiązanie współpracy z istniejącymi platformami i instytucjami zbierającymi wiadomości na temat tego, co dzieje się w mieście.
- Mapowanie zasobów kultury. Nawiązanie współpracy z instytucjami kultury i twórcami, w tym również z tymi, które działają poza centrum miasta i poza głównym obiegiem.
- Stworzenie oferty dla tych, którzy nie korzystają z Internetu, m.in. poprzez wykorzystanie istniejącej infrastruktury i instytucji kultury np. biblioteki.

- Stworzenie miejsca, które będzie odpowiednikiem e-platformy i w którym będzie można nabyć informacje i zdobyć wiedzę, spotkać się i porozmawiać. Takim miejscem może być Barbara (Świdnicka 8a)
- Organizacja wydarzeń dla inicjatorów kultury/mieszkańców, w ramach których będą mogli wyrazić swoje oczekiwania wobec platformy, uczestniczyć w procesie jej projektowaniu, testować stworzone rozwiązania i uczestniczyć w procesie promocji e-platformy.
- Budowa środowiska wokół e-platformy kultury. Realizacja spotkań sieciujących i ułatwiających spotkanie się i nawiązanie współpracy przedstawicieli różnych środowisk.

5. Portal dla inicjatorów

Jednym z elementów debaty było współprojektowanie rozwiązań dla e-platformy kultury dla inicjatorów kultury. W tym celu wykorzystano elementy metodologii Design Thinking. Poniżej znajdują się ustalenia i pomysły wypracowane podczas drugiej tury rozmów stolikowych.

E-platforma kultury: Narzędzie dla inicjatorów kultury Wrocławia do wymiany informacji, o pomysłach, planach, potrzebach (i wspólnego dyskusowania) żeby, zorganizować efektywnie i jakościowo wydarzenia.

E-platforma kultury jako narzędzie wymiany informacji:

- tytuł imprezy, słowa klucze imprezy, temat organizowanego wydarzenia, termin, miejsce, kontakt do organizatora, rodzaj wstępu – biletowane/nie biletowane, grupa docelowa, obszar/miejsce;
- pomysły na nowe wydarzenia, projekty, do których można połączyć – GIEŁDA POMYSŁÓW.

Dodatkowe funkcje:

- opiniowanie pomysłów;
- wymiany raportowania w ramach środowiska; dokumenty do konsultowania dla środowiska, raporty dla urzędu; **BIP dla środowiska kultury:** baza dokumentów ważnych dla środowiska; informacje o konkursach, ofertach, ważne ustawy, konsultacje, powiadomienia o grantach, powiadomienia o pojawiających się dokumentach, ustawach i rozporządzeniach, które należy znać, spotkań etc.;
- newsletter;
- lista zasobów i miejsc/przestrzeni do wykorzystania za darmo; oferta miejska, instytucje i organizacje wymieniają się między sobą niezbędnymi sprzętami, materiałami, zasobami etc. – funkcja integracyjna;
- platforma mogłaby pełnić funkcję wspomagającą Radę Kultury;
- informowanie o spotkaniach traktujących o wątkach i tematach ważnych dla środowiska;
- możliwość korzystania z platformy w trybie biernym i czynnym (tj. po zalogowaniu);
- porządkowanie informacji w postaci map (prezentacja wizualna danych) oraz kalendarza (podstawowe informacje o planowanych wydarzeniach);
- baza adresowa, baza informacji dla organizatorów/inicjatorów – MAPA ZASOBÓW KULTURY WROCLAWIA.
-

6. Zagrożenia

Wskazane zagrożenia:

- brak zainteresowania wśród użytkowników, zwłaszcza aktywnych – zazwyczaj jest problem z tym kto to uzupełni wymagane informacje;
- mało użytkowników aktywnych; spadek zainteresowania i zaangażowania, musi wytworzyć się konkretna społeczność;
- brak finansowania na kontynuację i utrzymanie narzędzia oraz na jego konsultacje;
- brak skutecznej informacji o istnieniu portalu i zaproszenia całego środowiska.

Przykładowe rozwiązania, wypracowane w ramach debaty:

- pismo od Urzędu Miasta o obowiązku uzupełniania informacji; odezwa musi pójść z góry;
- newsletter;
- szeroko zakrojona akcja konsultacyjna;
- zaangażowanie środowiska w proces realizacji, zaangażowanie tych dla których chcemy to robić;
- konsultacje w interdyscyplinarnych zespołach, połączyć różnych użytkowników portalu;
- musi się wytworzyć społeczność wokół narzędzia.
-

II. Rekomendacje

Warto przeprowadzić research benchmarków – inspirujących rozwiązań na poziomie Wrocławia, Polski i zagranicy; poszukanie pozytywnych przykładów e-platform kultury (np. strona Liverpool 2008).

Warto zaprosić do współpracy osoby doświadczone w pracy przy platformach tego typu, dzięki czemu będzie można skorzystać z ich doświadczeń i wiedzy.

Diagnoza sugeruje stworzenie narzędzia, które ma realizować różne cele, funkcje i będzie dedykowane różnym grupom odbiorców. Włączenie tak różnych funkcjonalności może jednak doprowadzić do sytuacji, w której e-platforma kultury nie będzie działać, ponieważ nie będzie czytelna ani łatwa w obsłudze. Należy zatem zdecydować jakemu odbiorcy dedykowana będzie e-platforma, tak aby dostosować narzędzie i jego cele do potrzeb konkretnych grup.

W ramach tworzenia e-platformy warto położyć duży nacisk na użytkownika i włączyć go w proces projektowy. Sugeruje się wdrożenie procesu Design Thinking i UEX (osobno dla różnych grup). **Włączając mieszkańców / inicjatorów operator zapewni sobie większą szansę na powodzenie narzędzia.**

Warto rozważyć pomysł, aby e-platforma kultury pełniła rolę huba, zasysającego informacje z innych, istniejących już portali (np. stron poszczególnych instytucji) – można skorzystać ze środków unijnych.

E-platforma kultury powinna być przede wszystkim przyczynkiem, narzędziem do integracji i współpracy środowiska kultury. Warunkiem tego jest zbudowanie społeczności wokół platformy, poprzez organizację spotkań, konsultacji i innych wydarzeń włączających i sieciujących inicjatorów kultury i jej odbiorców.

Istnienie dużej e-platformy generuje potężne koszty – środki UE nie obejmują kosztów utrzymania serwisu. Dlatego **warto stworzyć plan utrzymania serwisu po jego uruchomieniu oraz określić kto będzie opiekował się e-platformą zarówno pod kątem technologicznym, jak i merytorycznym oraz promocyjnym!**

6. UWAGI I REKOMENDACJE

Treść uwagi	Odpowiedź
Postulat: Intensywniejsze i bardziej efektywne włączanie seniorów w działania kulturalne. Przyznawanie certyfikatów „zasłużonych dla kultury” osobom, które osiągnęły wiek emerytalny.	Postulat będzie realizowany. Rozszerzenie formuły „Wrocławskiej Księgi Pamięci” o specjalne spotkania poświęcone ludziom zasłużonym wrocławskiej kulturze.
Postulat: Tworzenie inkubatorów dla artystów. Brak usystematyzowanej procedury udostępniania miejscich przestrzeni na pracownie dla artystów.	Postulat nie będzie realizowany. W ramach działań strategicznych zadanie przyjmuje się jako wyzwanie na przyszłość. Ponadto zagadnienie infrastruktury artystycznej będzie wątkiem problemowym badania potrzeb i zasobów sektora, które zostanie zlecone w ramach działań programowych.
Postulat: Podtrzymanie programu rozwoju widowni dla wrocławskiego sektora kultury.	Postulat będzie realizowany. Zadanie przejmuje do realizacji Biuro Festiwalowe IMPART 2016 jako podmiot wiodący.
Postulat: Podtrzymanie lub tworzenie „mobilnych centrów kultury” na wzór MOKAPPu, czy Kontenerów w parkach.	Postulat będzie realizowany. Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego – realizator parkowych scena w pawilonach kultury Parków ESK Emocje-Sport-Kultura oraz Biuro Festiwalowe IMPART 2016 planuje w kolejnych latach działalność mobilnych obiektów przygotowanych z okazji Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016. Nie planuje się uruchamiania większej liczby tego typu obiektów do 2020 roku.
Postulat: Stałe, specjalne miejskie punkty ekspozycji informacji kulturalnych – np. przystanki MPK.	Postulat do częściowej realizacji. Biuro Festiwalowe IMPART 2016 uruchomiło wydawanie drukowanego magazynu informacyjnego, poświęconego wrocławskiej kulturze. Wrocławski Niezbędnik Kulturalny ukazuje się w cyklu miesięcznym (z wyjątkiem numerów łączonych: z przełomu lat – grudzień/styczeń i wakacyjnego – lipiec /sierpień), a skierowany jest do mieszkańców Wrocławia i okolic, ale także do turystów odwiedzających miasto. Dlatego wszystkie teksty publicystyczne i skróty opisów wydarzeń z kalendarium mają tłumaczenia na język angielski. Szczególną uwagę poświęca się w Niezbędniku mniejszości ukraińskiej we Wrocławiu, toteż każdy numer gazety wzbogacony jest o wkładkę w języku ukraińskim z najważniejszymi najciekawszymi wydarzeniami kulturalnymi miesiąca.
Postulat: Dostępność dla osób niepełnosprawnych. Podczas projektowania budynków dbanie o konsultacje, a w już istniejących dostosowanie budynków do potrzeb osób z dysfunkcjami.	Postulat będzie realizowany.

<p>Postulat: Wsparcie przy formalizowaniu aktywności lokalnych – pomoc prawna, ekspercka itd.</p>	<p>Postulat jest realizowany.</p> <p>Tego typu wsparcie jest już realizowane przez Wrocławskie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych SEKTOR 3</p>
<p>Postulat: Wiązanie niezależnych inicjatyw z istniejącymi centrami kultury, większe otwarcie centrów kultury. Inwentaryzacja zasobów (rad osiedli, spółek miejskich itp.) oraz utworzenie centralnej bazy zasobów.</p>	<p>Wyjaśnienie do postulatu.</p> <p>W ramach prac nad jakością sprawozdań rocznych wrocławskich instytucji kultury podjęte zostanie zagadnienie oceny zdolności do kooperacji tychże jednostek.</p> <p>Nie planuje się tworzenia w najbliższym czasie centralnej bazy zasobów. Częściową odpowiedzi na postulat może dać badanie potrzeb i zasobów pola kultury.</p>
<p>Postulat: Wsparcie kompetencyjne mniejszych aktywnych twórców/grup w rozmowach z biznesem.</p>	<p>Postulat do częściowej realizacji.</p> <p>W ramach polityki wzmocnienia pola wrocławskiej kultury podjęte zostaną działania na poziomie strategicznym wpisane w pkt. 5.2.</p>
<p>Postulat: Reaktywowanie dawnych miejsc kultury (np. kino Lwów).</p>	<p>Postulat będzie realizowany.</p> <p>Katalog rewitalizacji, czy też modernizacji instytucji kultury jest wpisany do zadań strategii w ramach równoważenia pola kultury.</p> <p>Budynek dawnego Kina Lwów nie jest własnością Gminy Wrocław.</p>
<p>Postulat: Zmiany w sprawozdawczości instytucji kultury, ale może i ngo: odejście od raportowania liczb na rzecz realizacji celów jakościowych. Poprawa jakości sprawozdań instytucji kultury – odejście od danych liczbowych i listy wydarzeń, a pochylenie się nad jakościową analizą działań i programu. Rozważenie wprowadzenia zasady „miękkiego audytu”, który sprawdzałby np. zdolność organizacji do budowania więzi społecznych lub innowacyjność w zwiększaniu uczestnictwa w kulturze itp.</p>	<p>Postulat będzie realizowany.</p>
<p>Postulat: Utworzenie Wrocławskiego Programu Stypendialnego.</p>	<p>Postulat będzie realizowany.</p> <p>Przyjęto sugestię, działanie będzie realizowane w ramach realizacji Dokumentu.</p>
<p>Postulat: Utworzenie forum wymiany doświadczeń między instytucjami oraz organizacjami.</p>	<p>Postulat będzie realizowany.</p>
<p>Postulat: Nakłanianie miejskich instytucji kultury do wdrażania u siebie systemu mikrowsparc.</p>	<p>Postulat będzie realizowany.</p> <p>Biuro Festiwalowe IMPART 2016 zainicjuje serię spotkań dla pracowników wrocławskiego sektora kultury, które poświęcone będzie korzyściom z realizacji różnych form małych wsparć dla inicjatyw lokalnych mieszkańców.</p>
<p>Postulat: Przeformułowanie lub usunięcie z dokumentu rozdziału poświęconego „Markom wrocławskiej</p>	<p>Przyjęto sugestię zapisaną w postulacie.</p> <p>Z Dokumentu usunięty zostaje podrozdział dotyczący</p>

<p>kultury”</p> <p>Zmiana kategorii prestiż na inną, np. „jakość”.</p> <p>Dwie uwagi nadesłane pocztą elektroniczną: Brak w zestawieniu „Marek wrocławskiej Kultury” Międzynarodowego festiwalu Opowiadania, Centrum Kultury i Edukacji Żydowskiej w Synagodze pod Białym Bocianem.</p>	<p>prestżowych marek wrocławskiej kultury.</p>
<p>Postulat: Rezygnacja z pomysłu „Znak jakości ESK”.</p>	<p>Przyjęto sugestię zapisaną w postulacie.</p> <p>Rezygnacja z zapisu w Dokumentcie.</p>
<p>Postulat: Działanie Obserwatorium Wrocławskiej Kultury.</p>	<p>Postulat będzie realizowany.</p> <p>Obserwatorium będzie jednym z zadań obszaru kompetencyjnego Biura Festiwalowego IMPART 2016 – Rozwoju Pola Kultury.</p>
<p>Postulat: Stworzenie platformy współdziałania między sektorem edukacji i kultury.</p>	<p>Postulat będzie realizowany.</p> <p><i>Tabela nr 2, pkt 28.</i></p>
<p>Postulat: Stworzenie programu <i>Bardzo młoda kultura</i> dla Wrocławia.</p>	<p>Postulat nie będzie realizowany.</p> <p>Wysokość środków na realizację programu działań nie umożliwi uruchomienia dodatkowego działania w tym obszarze wsparcia. Stworzenie programu na wzór „Bardzo młodej kultury” staje się wyzwaniem długofalowym, wykraczającym poza rok 2020.</p>
<p>Postulaty dotyczące konkursów organizowanych przez Gminę Wrocław dla organizacji pozarządowych, czy też szeroko: dofinansowywania ich działalności. Podwojenie wysokości środków w konkursie grantowym dla NGO w 2018 roku. Generalny postulat większego uspołecznienia konkursów, np. poprzez wspólne stworzenie listy potencjalnych ekspertów oceniających wnioski. Udział w pracach komisji przedstawicieli organizacji pozarządowych z sektora kultury.</p>	<p>Postulat został realizowany.</p> <p>Wysokość środków w konkursie grantowym na działania z obszaru kultury wynosi 1 200 000 zł. Skład komisji konkursowych do oceny wniosków będzie następujący: 2 osoby wskazane przez Dyrektora Departamentu Spraw Społecznych i 2 osoby będące przedstawicielami organizacji pozarządowych.</p> <p>Lista możliwych ekspertów jest co roku uzupełniana przez Biuro ds. Partycypacji Społecznej, a jej skład zależy od aktywności samych organizacji.</p>
<p>Potrzeba ewaluacji Wrocławskiego Programu Wydawniczego.</p>	<p>Postulat został realizowany.</p>

7. DODATEK

Spotkania robocze z przedstawicielami organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury i wnioski z nich płynące.

Od 24 maja do późnej jesieni 2017 odbyło się szereg spotkań z przedstawicielami trzeciego sektora działającego w obszarze kultury we Wrocławiu. Inicjatorem rozmów był Jacek Sutryk, Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych. Celem spotkań była dyskusja o potrzebach wrocławskiego pola kultury w kontekście konsultowanego dokumentu „Kultura – Obecna!”, jak również stworzenie realnej platformy do wymiany myśli i rozmowy między urzędnikami odpowiedzialnymi za kształtowanie polityki kulturalnej i współpracy z trzecim sektorem, a twórcami wrocławskiej kultury. Odbywały się one w formule otwartej dyskusji dotyczącej aktualnych tematów zajmujących uczestników wrocławskiego pola kultury – od budżetu po warunki realizacji zadań w corocznym ogłoszeniu konkursowym. Gośćmi spotkań była m.in. Beata Bernacka, Zastępca Dyrektora Biura ds. Partycypacji Społecznej, która odpowiadała na pytania dotyczące konkursów grantowych czy Krzysztof Nowak z Fundacji Studiów Europejskich, który przedstawił założenia i zaprosił do współtworzenia strategii współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi. Uczestnicy spotkań wyrazili chęć utrzymania ich rytmu, raz na dwa-trzy miesiące, a temat każdego z wynikać będzie z bieżących potrzeb lub pojawiających się palących tematów wymagających przedyskutowania.

Podczas spotkań wspólnie wypracowano sześć tematów, które stanowią przedmiot do pracy osobnych grup roboczych:

- Wrocławski Program Wydawniczy – celem rozmów była ewaluacja konkursu i dyskusja z beneficjentami o jego zasadach;
- Konkurs dla NGO – celem rozmów było przedyskutowanie zasad konkursów;
- Badanie potrzeb pola kultury – celem spotkań było zaprojektowanie szkicu czy też koncepcji badań polegających na monitorowaniu zasobów oraz potencjału pola kultury;
- Dialog organizacji i publicznych instytucji kultury – przygotowanie okrągłego stołu między przedstawicielami organizacji i instytucji;
- Dialog organizacji i biznesu – w ramach polityki kulturalnej trzeba wzmocnić mecenat kultury, zatem ta grupa powinna przedyskutować możliwe działania w tym obszarze;
- Rada Kultury – kompetencje i cel działania.

Część z grup przepracowała tematy w 2017 roku, a część wymaga kontynuowania.

Co udało się osiągnąć:

1. Spotkanie konsultacyjne dla beneficjentów i w konsekwencji zmiany w regulaminie Wrocławskiego Programu Wydawniczego prowadzonego przez Strefę Kultury Wrocław (kiedyś Biuro Festiwalowe Impart 2016).
2. Rozszerzenie merytorycznych warunków realizacji zadania w ogłoszeniu konkursowym dotyczących środków na działania w obszarze kultury, tak aby odpowiadały zapisom dokumentu programowego „Kultura – Obecna!”. Poniżej przedstawia się przykładowe dokonane zmiany.

Fragment ogłoszenia z roku 2017:

Zadanie polega na:

- *organizacji i przeprowadzaniu koncertów, przeglądów, konkursów, festiwali i innych wydarzeń muzycznych – projekty muzyczne,*
- *organizacji i przeprowadzaniu spektakli, przedstawień przeglądów, konkursów festiwali i innych wydarzeń teatralnych – projekty teatralne,*
- *organizacji i przeprowadzaniu wystaw, konkursów, festiwali i innych wydarzeń plastycznych, filmowych, fotograficznych, video art. – projekty plastyczne,*

- organizacji i przeprowadzaniu projektów kulturalnych m.in. poświęconych historii, kulturze i specyfice Wrocławia oraz imprez łączących w sobie różne obszary kultury – projekty interdyscyplinarne.

Fragment ogłoszenia z roku 2018:

Zadanie polega na:

- działaniach rozwijających ofertę kulturalną miasta i sprzyjających rozwijaniu praktyk uczestnictwa w kulturze, w tym włączających osoby zagrożone wykluczeniami (w tym np. migrantów),
- działaniach z obszaru edukacji kulturalnej i animacji,
- działaniach kulturalnych i artystycznych realizowanych poza ścisłym centrum miasta, uwzględniających potrzeby lokalnego środowiska społecznego,
- działaniach międzynarodowych i ogólnopolskich włączających miasto w ogólnopolski, międzynarodowy obieg kulturalny, budujących relacje międzynarodowe, mogących podnieść jakość oferty zakresie turystyki kulturalnej,
- organizacji i przeprowadzaniu koncertów, przeglądów, konkursów, festiwali i innych wydarzeń muzycznych – projekty muzyczne,
- organizacji i przeprowadzaniu spektakli, przedstawień przeglądów, konkursów festiwali i innych wydarzeń teatralnych – projekty teatralne,
- organizacji i przeprowadzaniu wystaw, konkursów, festiwali i innych wydarzeń plastycznych, filmowych, fotograficznych, video art. – projekty plastyczne,
- organizacji i przeprowadzaniu projektów kulturalnych m.in. poświęconych historii, kulturze i specyfice Wrocławia oraz imprez łączących w sobie różne obszary kultury – projekty interdyscyplinarne.

3. Finansowanie działań trzeciego sektora w obszarze kultury i skład komisji konkursowych.

- a. W roku 2017 w 1. edycji konkursu na jednoroczne działania do rozdysponowania była kwota 700 000 zł brutto, a w 1. edycji w roku 2018 kwota 1 200 000 zł brutto.

W roku 2018 w konkursie złożono 103 oferty, z których 5 nie przeszło weryfikacji formalnej. Do oceny merytorycznej do Wydziału Kultury przeszło 98 ofert, z których 54 przyznano dotację.

- b. Skład komisji konkursowej I edycji konkursu: Jacek Sutryk – Departament Spraw Społecznych, przewodniczący komisji oraz dwóch przedstawicieli Wydziału Kultury we Wrocławiu i dwóch przedstawicieli wrocławskich organizacji pozarządowych.
- c. Znaczące zwiększenie ilości zawartych umów wieloletnich na organizację działań w obszarze kultury.

Wieloletnie dofinansowanie otrzymało w 2018 roku 18 podmiotów, a łącznie z lat poprzednich dofinansowanie na 2018 rok otrzymała 25 podmiotów. Dla porównania w 2017 roku wieloletnie dofinansowanie otrzymało 4 podmioty, a łącznie z lat poprzednich dofinansowanie na 2017 rok otrzymało 13 podmiotów.

Kwota rozdysponowana w konkursach na działania wieloletnie 2018–2020 wyniosła łącznie 14 690 000 zł z czego:

- w 2018 roku 4 630 000 zł;
- w 2019 roku 5 430 000 zł;
- w 2020 roku 4 630 000 zł.

Kwota rozdysponowana w konkursach na działania wieloletnie 2018–2022 wyniosła łącznie 17 490 000 zł z czego:

- w 2021 roku 1 800 000 zł;
- w 2022 roku 1 000 000 zł.

Kwota rozdysponowana w konkursach na działania wieloletnie 2018–2022 wyniosła łącznie 31 015 000 zł z uwzględnieniem umów wieloletnich zawartych w 2016 i 2017 roku z czego:

- w 2018 roku 13 005 000 zł;
- w 2019 roku 10 580 000 zł;
- w 2020 roku 4 630 000 zł;
- w 2021 roku 1 800 000 zł;
- w 2022 roku 1 000 000 zł.

Organizator konsultacji

Biuro ds. Partycypacji Społecznej Urzędu Miejskiego Wrocławia

Dyrektor: Bartłomiej Świerczewski

Koordynator konsultacji

Krzysztof Ziental

Wsparcie merytoryczne

Strefa Kultury Wrocław (do XII 2017 Biuro Festiwalowe Impart 2016)

Dyrektor: Krzysztof Maj

Koordynacja

Dominika Kawalerowicz, Kierowniczka Działu Programowego wraz z Zespołem.

Opracowanie raportu

Krzysztof Ziental

Współpraca

Katarzyna Kajdanek (UWr), Jacek Pluta (UWr) – rozdz. 3 i 6

Agata Etmanowicz (Fundacja IMPACT), Bartek Lis (Muzeum Współczesne Wrocław), Agata Bulicz (Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych), Karolina Mróz (Fundacja Dom Pokoju), Maria Zięba (doradca NGO, Fundacja Ładne Historie), Katarzyna Odrowska (Koleje Dolnośląskie), Paweł Kamiński (Stowarzyszenie Dyrektorów Samorządowych Instytucji Kultury), Beata Kwiecińska i Maciej Dąbrowski (twórcy Domu Kultury INSPIRO w Podłężu), Aleksandra Stańczuk (była m.in. z ramienia Narodowego Centrum Kultury koordynatorką strony internetowej kulturadostepna.pl), Katarzyna Wala (socjolożka i trenerka) – rozdz. 5



**WROCLAW
ROZMAWIA**